

НИЙСЛЭЛИЙН
СТАТИСТИКИЙН
ГАЗАР

НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН БАЙДАЛ

СТАТИСТИКИЙН
ТАНИЛЦУУЛГА

www.ubstat.mn

www.facebook.com/ubstat

АГУУЛГА

Хуудасны
дугаар

	НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, 2015-2019 ОН	1
	НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, ДҮҮРГЭЭР	2
	БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭД	3
	НИЙГМИЙН ДААТГАЛ	4
	ЭРҮҮЛ МЭНД	6
	АМЬДАРЧ БУЙ ОРЧИН	8
	ГЭМТ ХЭРЭГ	12
	ТӨСӨВ	15
	ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ	18
	ГАЗАР ТАРИАЛАН	27
	АЖ ҮЙЛДВЭР	28
	ХОТЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ	33
	ХОТЫН НИЙТИЙН АЖ АХУЙ	34

Хүснэгт 1. Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн VIII сард

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2015	2016	2017	2018	2019
Шинээр төрсөн хүүхэд	тоо	27 747 ↑0.2	27 257 ↓1.8	24 986 ↓8.3	26 977 ↑7.1	27 266 ↑1.1
Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, сарын эцэст	хүн	10 443 ↓23.7	10 965 ↑5.0	7 200 ↓34.3	9 101 ↑26.4	6 892 ↓24.3
Үүнээс: эмэгтэй	хүн	5 742 ↓22.9	5 929 ↑3.3	3 876 ↓34.6	4 841 ↑24.9	3 721 ↓23.1
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн	тоо	31 983 ↑177.5	32 111 ↑0.4	19 546 ↓39.1	15 645 ↓20.0	16 314 ↑4.3
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	тоо	12 203 ↑11.7	12 698 ↑4.1	12 807 ↑0.9	18 158 ↑4.8	15 329 ↓15.6
Хэрэглээний үнийн индексийн сарын өөрчлөлт	хувь	0.1 ↓0.6	-0.6 ↓0.7	1.3 ↑1.9	-0.9 ↓2.2	0.4 ↑1.5
Төгрөгийн ам.доллартай харьцах ханш, сарын эцэст	1US\$ =₮	1 991.5 ↑10.0	2 220 ↑11.4	2 430 ↑9.5	2 473 ↑1.7	2 672 ↑8.0
Нийслэлийн төсвийн орлого, өссөн дүнгээр	тэрбум төгрөг	513.9 ↑1.8	537.7 ↑4.6	425.4 ↓20.8	551.3 ↑29.6	578.7 ↑5.0
Нийслэлийн төсвийн зарлага, өссөн дүнгээр	тэрбум төгрөг	521.5 ↑33.3	616.1 ↑18.1	555.1 ↓9.9	720.5 ↑29.8	779.9 ↑8.2

Тайлбар: өмнөх онтой харьцуулсан ↑, ↓ эерэг өөрчлөлтийн хувь;
↑, ↓ сөрөг өөрчлөлтийн хувь;
= тогтвортой

Хүснэгт 2. Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн үзүүлэлтүүд, дүүргээр

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2018 оны VIII сард					2019 оны VIII сард				
		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага	
Хүн амын нягтрал /нэг кв км-т ногдох хүн/	тоо	305	Баянгол	7 607	Налайх	55	311	Баянгол	7 791	Налайх	55
			Чингэлтэй	670	Багануур	47		Чингэлтэй	1 783	Багануур	48
			Сүхбаатар	355	Багахангай	29		Сүхбаатар	704	Багахангай	32
Ажилгүйчүүд хөдөлмөрийн насны 10 000 хүнд ногдох	0\000**	101	Багахангай	730	Чингэлтэй	79	79	Багахангай	591	Хан-Уул	70
			Багануур	206	Хан-Уул	59		Багануур	148	Баянгол	59
			Налайх	146	Баянгол	50		Баянзүрх	111	Сонгинохайрхан	39
Нялхсын нас баралт /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	0\00*	10	Багахангай	15	Баянзүрх	9	10	Налайх	14	Сүхбаатар	8
			Багануур	11	Баянгол	9		Багануур	12	Хан-Уул	7
			Хан-Уул	11	Сүхбаатар	9		Чингэлтэй	12	Багахангай	-
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгчид	0\000	94	Багануур	141	Налайх	84	112	Баянзүрх	135	Баянгол	86
			Баянзүрх	119	Сонгинохайрхан	80		Сонгинохайрхан	98	Налайх	77
			Сүхбаатар	87	Багахангай	24		Хан-Уул	93	Багахангай	9
Төсвийн орлого, зарлагын харьцаа зарлага=100	тоо	76	Чингэлтэй	79	Багануур	13	76	Сүхбаатар	79	Налайх	13
			Сүхбаатар	66	Налайх	10		Чингэлтэй	66	Багануур	10
			Хан-Уул	56	Багахангай	6		Хан-Уул	56	Багахангай	6
18-аас дээш насны 10 000 хүнд ногдох Гэмт хэрэг	тоо	186	Сүхбаатар	325	Сонгинохайрхан	118	157	Сүхбаатар	245	Налайх	95
			Баянзүрх	233	Багахангай	85		Чингэлтэй	176	Багануур	63
			Баянгол	205	Багануур	82		Баянзүрх	171	Багахангай	44

Тайлбар: * промилль ** продицмилль

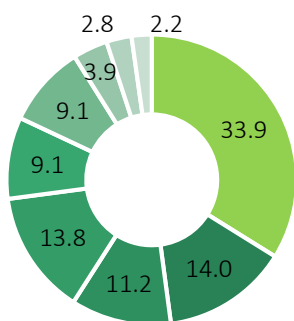
БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭД

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны захиргааны статистик мэдээгээр дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн албанд бүртгэлтэй, ажил идэвхтэй хайж байгаа ажилгүй иргэдийн тоо нийслэлийн хэмжээнд 2019 оны 8 дугаар сард 6892 болж, өмнөх оны мөн үеэс 2209 (24.3%) хүнээр, өмнөх сараас 222 (3.1%) хүнээр тус тус буурсан байна. Бүртгэлтэй нийт ажилгүй иргэдийн 3721 (54.0%) нь эмэгтэйчүүд байна.

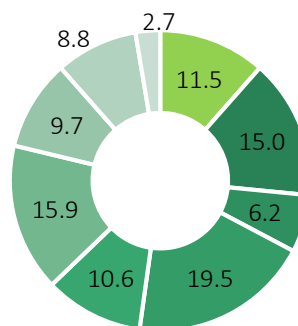
Насны бүлгээр авч үзвэл бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 2763 (40.1%) нь 25-34 насны залуучууд, 1847 (26.8%) нь 35-44 насныхан, 1389 (20.2%) нь 45-аас дээш насныхан, 893 (13.0%) нь 15-24 насныхан байна.

Зураг 1. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, дүүргээр, нийслэлийн дүнд эзлэх хувиар, VIII сарын эцэст

а. Бүртгэлтэй нийт ажилгүй иргэд

б. Хөгжлийн бэрхшээлтэй, бүртгэлтэй ажилгүй иргэд

Нийслэлийн хэмжээнд бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 113 (1.6%) нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд байгаа бөгөөд 62 (54.9%) нь эмэгтэйчүүд байна. Бүртгэлтэй нийт ажилгүй иргэдийн 2333 (33.9%) нь Баянзүрх, 771 (11.2%) нь Сонгинохайрхан, 953 (13.8%) нь Баянгол, 627 (9.1%) нь Сүхбаатар, 967 (14.0%) нь Чингэлтэй, 627 (9.1%) нь Хан-Уул, 267 (3.9%) нь Багануур, 154 (2.2%) нь Багахангай, 193 (2.8%) нь Налайх дүүрэгт тус тус амьдарч байна.

Дүүргүүдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн албанд 2019 оны 8 дугаар сард ажилгүй 2574 иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй байсан 771 иргэн ажилд зуучлагдан орж, 2025 иргэн ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагдсан байна.

Өмнөх оны мөн үеэс шинээр бүртгүүлсэн ажилгүй иргэд 847 (24.8%) хүнээр, ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагдсан иргэд 618 (44.1%) хүнээр тус тус буурч, ажилд зуучлагдан орсон иргэд 312 (68.0%) хүнээр өссөн байна.

Зураг 2. Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад шинээр бүртгүүлсэн, ажилд зуучлагдан орсон иргэд, VIII сарын эцэст

2018 VIII 3 421 ➡ 459

2019 VIII 2 574 ➡ 771

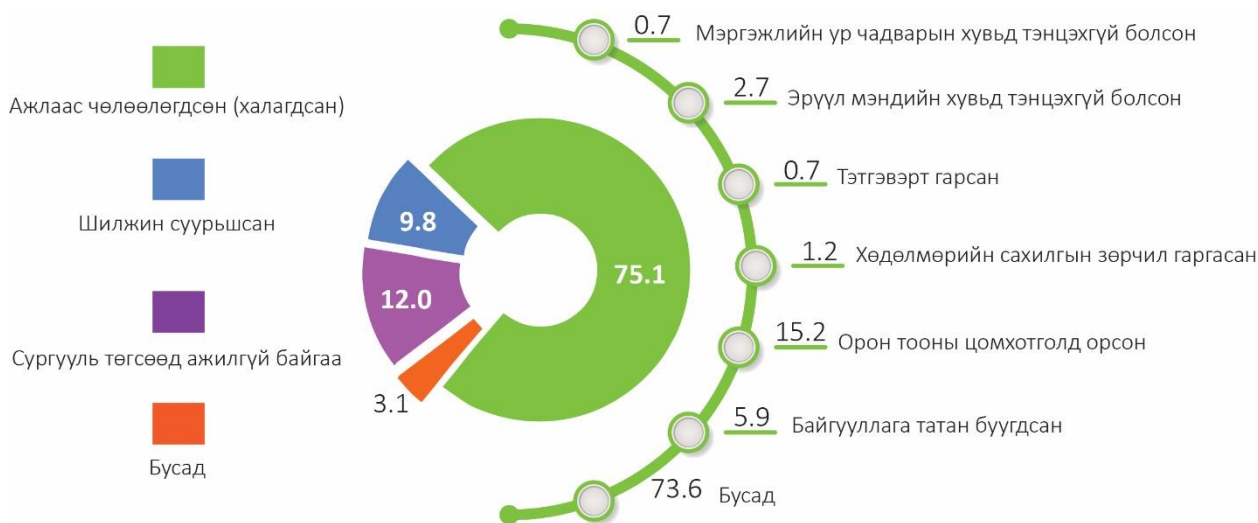
Шинээр бүртгүүлсэн ажилгүй иргэд

Ажилд зуучлагдан орсон иргэд

Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад 2019 оны 8 дугаар сард 2574 хүн шинээр бүртгүүлсэн байгааг ажил хайж буй шалтгаанаар нь авч үзвэл хамгийн их буюу 75.1 хувь нь ажлаас чөлөөлөгдсөн болон халагдсан иргэд байна.

Зураг 3. Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад ажил хайн шинээр бүртгүүлсэн иргэд, ажил хайж буй шалтгаанаар, VIII сарын эцэст

Хүснэгт 3. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшнээр, VIII сарын эцэст

Үзүүлэлт	Ажилгүй иргэдийн тоо			Дүнд эзлэх хувь		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Ажилгүйчүүд, бүгд	7 200	9 101	6 892	100.0	100.0	100.0
Үүнээс:						
Дээд боловсролтой	3 104	3 648	3 108	42.4	40.1	45.1
Тусгай дунд боловсролтой	390	406	285	6.1	4.5	4.1
Мэргэжлийн анхан шатны боловсролтой	285	360	236	6.2	3.9	3.4
Ерөнхий боловсролтой	3 376	4 629	3 210	44.7	50.9	46.6
Мэргэжилгүй	45	58	53	0.6	0.6	0.8

2019 оны 8 дугаар сард бүртгэлтэй ажилгүй иргэдээс хөдөлмөр эрхлэлтийн албадаар зуучлагдан ажилд орсон 771 хүний 5 (0.6%) нь төрийн бус байгууллагад, 52 (6.7%) нь төсөвт байгууллагад, 714 (92.7%) нь компани, нөхөрлөл, хоршоо болон бусад газарт ажилд оржээ.

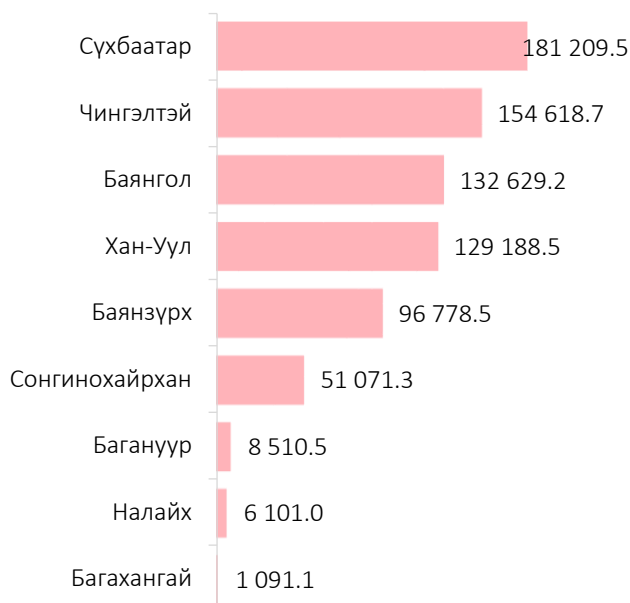

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ

2019 оны эхний 8 сард нийслэлийн нийгмийн даатгалын салбарын үйлчилгээнд 29.1 мянган байгууллага, 653.4 мянган иргэн хамрагдаж, 761.2 тэрбум төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлжээ.

Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгч нийт иргэдийн 465.6 мянга (71.3%) нь аж ахуйн нэгж байгууллагын, 110.7 мянга (16.9%) нь төсөвт байгууллагын, 77.1 мянга (11.8%) нь сайн дурын даатгуулагчид байна. Даатгуулагчийн тоо өмнөх оны мөн үеэс 44.2 мянган (7.3%) даатгуулагчаар өссөн байна.

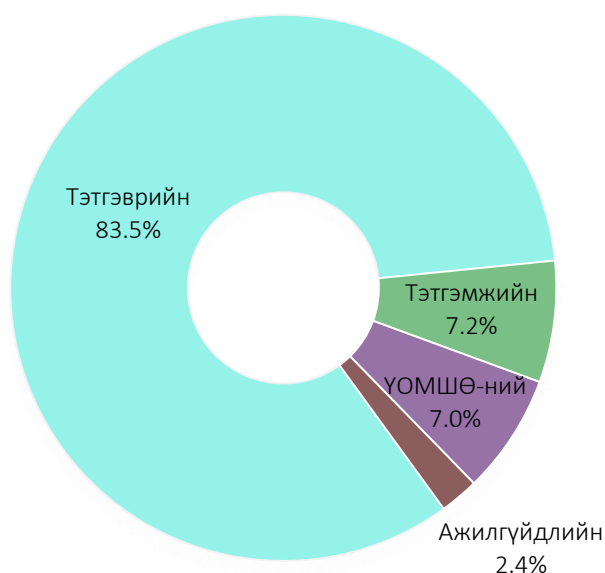
Зураг 4. Даатгалын сангийн орлого, сая төгрөг

Нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллагууд 2019 оны эхний 8 сард нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогын төлөвлөгөөг 8.8 хувиар давуулан биелүүлж, нийгмийн даатгалын санд нийт 761.2 тэрбум төгрөгийн орлого төвлөрүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 164.9 тэрбум (27.7%) төгрөгөөр өссөн байна.

Нийгмийн даатгалын санд хуримтлуулсан нийт шимтгэлийн орлогын 78.6 хувь нь тэтгэврийн даатгалын санд, 10.1 хувь нь тэтгэмжийн даатгалын санд, 9.2 хувь нь үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний (ҮОМШӨ) даатгалын санд, 2.1 хувь нь ажилгүйдлийн даатгалын санд тус тус төвлөрчээ.

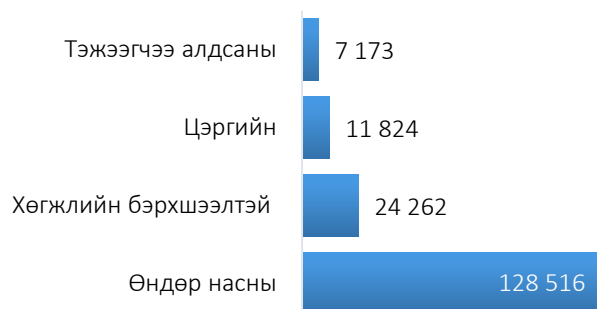
Зураг 5. Даатгалын сангийн зарлага, хувиар

2019 оны эхний 8 сард нийслэлийн нийгмийн даатгалын сангаас даатгуулагч, иргэдэд 900.4 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг олгожээ. Нийгмийн даатгалын сангийн нийт зарлагын 83.5 хувийг тэтгэврийн, 7.2 хувийг тэтгэмжийн, 7.0 хувийг ҮОМШӨ-ний, 2.4 хувийг ажилгүйдлийн даатгалын сангаас олгосон байна.

Нийслэлийн нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 2019 оны эхний 8 сард өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 21.2 хувиар өссөнөөс тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага хамгийн их буюу 23.3 хувиар, ҮОМШӨ-ний сангийн зарлага хамгийн бага буюу 14.4 хувиар өссөн байна.

Зураг 6. Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагчдын тоо

2019 оны эхний 8 сард тэтгэврийн даатгалын сангаас 752.0 тэрбум төгрөгийн зарлага гаргаснаас өндөр насны тэтгэвэр авагч 128.5 мянган хүнд 422.3 тэрбум (56.2%) төгрөгийг, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тэтгэвэр авагч 24.3 мянган хүнд 54.3 тэрбум (7.2%) төгрөгийг, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авагч 7.2 мянган хүнд 17.0 тэрбум (4.2%) төгрөгийг, цэргийн тэтгэвэр авагч 11.8 мянган хүнд 58.8 тэрбум (7.8%) төгрөгийг тус тус олгосон байна.

төгрөгийг тус тус олгосон байна.

Тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлагын 26.5% буюу 199.6 тэрбум төгрөгийг бусад зардалд зарцуулсан байна.

Тэтгэмжийн даатгалын сангаас хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан 52.6 мянган хүнд 7.9 тэрбум төгрөгийн, жирэмсэн болон амаржсан 24.8 мянган эхэд 37.3 тэрбум төгрөгийн, 3.8 мянган иргэний ар гэрт 3.8 тэрбум төгрөгийн оршуулгын тэтгэмжийг тус тус олгож, 15.5 тэрбум төгрөгийг бусад зардалд зарцуулжээ.

ЭРҮҮЛ МЭНД

2019 оны эхний 8 сард 27266 хүүхэд мэндэлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 289 (1.1%) хүүхдээр олон байна. Төрсөн нийт хүүхдийн 5395 (19.8%) нь бусад аймгийн харьяат эхчүүдээс мэндэлжээ.

2019 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн эмнэлэгт шинээр мэндэлсэн бүх хүүхдэд регистрийн дугаар олгох ажлыг улсын хэмжээнд эхлүүлсэн. 2019 оны эхний 8 сард 27266 хүүхдэд регистрийн дугаар олгожээ.

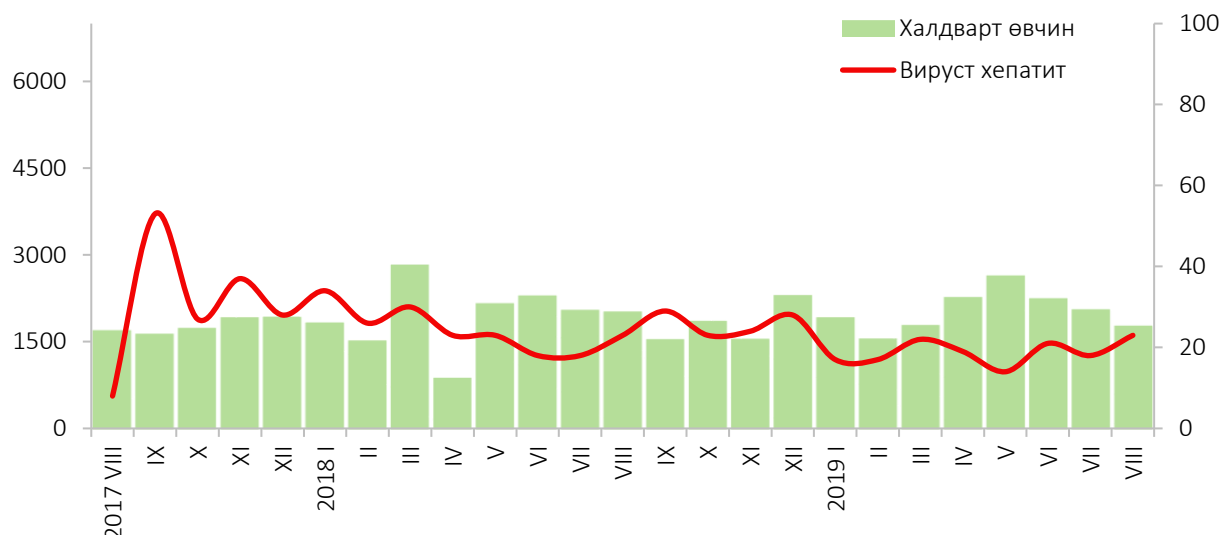
Хүснэгт 4. Төрсөн хүүхэд, эх, хүүхдийн эндэгдэл, жил бүрийн эхний 8 сард

Үзүүлэлт	2017 I-VIII	2018 I-VIII	2019 I-VIII	$\frac{2019}{2018}$ %
Амаржсан эхийн тоо	24 770	26 757	27 028	101.0
Амьд төрсөн хүүхэд	24 986	26 977	27 266	101.1
Эхийн эндэгдэл	7	8	6	75.0
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	336	345	350	101.4
Амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	13.4	12.8	12.8	100.0

Нялхсын эндэгдлийн 55 (15.7%) нь Баянзүрх, 58 (16.6%) нь Сонгинохайрхан, 29 (8.3%) нь Чингэлтэй, 27 (7.7%) нь Баянгол, 21 (6.0%) нь Хан-Уул, 20 (5.7%) нь Сүхбаатар, 8 (2.3%) нь Налайх, 4 (1.1%) нь Багануур, 128 (36.6%) нь бусад аймгийн харьяат байна.

Нийслэлд 2019 оны эхний 8 сард 16314 хүн халдварт өвчнөөр өвчилсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 669 (4.3%) хүнээр, 10000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо 2.2 продицимилээр тус тус буурсан.

Зураг 7. Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид, сараар

Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн 3168 (19.4%) нь цусан суулга, 4745 (29.1%) нь салхин цэцэг, 2048 (12.6%) нь тэмбүү, 1519 (9.3%) нь сүрьеэ, 867 (5.3%) нь гар хөл амны өвчин, 1024 (6.3%) нь трихомониаз, 1152 (7.1%) нь гонококкт халдвар, 503 (3.1%) нь улаан эсэргэнэ, 202 (1.2%) нь сальмонеллөз, 655 (4.0%) нь хоолны хордлого, 151 (0.9%) нь вируст гепатит, 28 (0.2%) нь гахайн хавдар өвчнөөр өвчлөгчид тус тус эзэлсэн байна.

Хүснэгт 5. Нийслэлд гарсан халдварт өвчин, жил бүрийн эхний 8 сард

Төрөл	Хэмжих нэгж	2017 I-VIII	2018 I-VIII	2019 I-VIII	Өсөлт, бууралт 2019/2018	
					тоо/пункт	хувь
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн, бүгд	бодит тоо	19 546	15 645	16 314	669	4.3
	10000 хүнд	143.4	111.8	114.0	2.2	
Үүнээс:						
Вируст гепатит	бодит тоо	182	195	151	-44	-22.6
	10000 хүнд	1.3	1.4	1.1	-0.3	
Цусан суулга	бодит тоо	1 923	3 282	3 168	-114	-3.5
	10000 хүнд	14.1	23.5	22.1	-1.4	
Салхин цэцэг	бодит тоо	4 755	3 231	4 745	1 514	46.9
	10000 хүнд	34.9	23.1	33.2	10.1	
Гахай хавдар	бодит тоо	87	121	28	-93	-76.9
	10000 хүнд	0.6	0.9	0.2	-0.7	
Сальмонеллөз	бодит тоо	106	239	202	-37	-15.5
	10000 хүнд	0.8	1.7	1.4	-0.3	
Улаан эсэргэнэ	бодит тоо	1 285	557	503	-54	-9.7
	10000 хүнд	9.4	4.0	3.5	-0.5	
Хоолны хордлого	бодит тоо	63	209	655	446	2.0*
	10000 хүнд	0.5	1.5	4.6	3.1	
Ёлом	бодит тоо	136	74	74	-	-
	10000 хүнд	1.0	0.5	0.5	-	
Бруцеллөз	бодит тоо	21	10	12	2	20.0
	10000 хүнд	0.2	0.1	0.1	-	
Гар хөл амны өвчин	бодит тоо	3 467	1 442	867	-575	-39.9
	10000 хүнд	25.4	10.3	6.1	-4.2	
Тэмбүү	бодит тоо	2 089	1 865	2 048	183	9.8
	10000 хүнд	15.3	13.3	14.3	1	
Гонококкт халдвар	бодит тоо	1 208	1 275	1 152	-123	-9.6
	10000 хүнд	8.9	9.1	8.1	-1	
Трихомониаз	бодит тоо	1 337	1 425	1 024	-401	-28.1
	10000 хүнд	9.8	10.2	7.2	-3	
Сүрьеэ	бодит тоо	1 666	1 497	1 519	22	1.5
	10000 хүнд	12.2	10.7	10.6	-0.1	
ДОХ	бодит тоо	18	15	12	-3	-20.0
	10000 хүнд	0.1	0.1	0.08	-0.02	

* дахин

АМЬДАРЧ БУЙ ОРЧИН

Нийслэлийн агаарын дундаж хэм 2019 оны 8 дугаар сард дунджаар 15.7°C байв. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 1.8°C-аар дулаан байв. Энэ сарын хамгийн дулаан хэм 31.2°C, хамгийн хүйтэн хэм 5.8°C, хур тунадасны нийлбэр 92.8 мм, салхины үнэмлэхүй их хурд 17 метр секунд хүрч, шороон болон цасан шуургатай өдөр бүртгэгдээгүй байна.

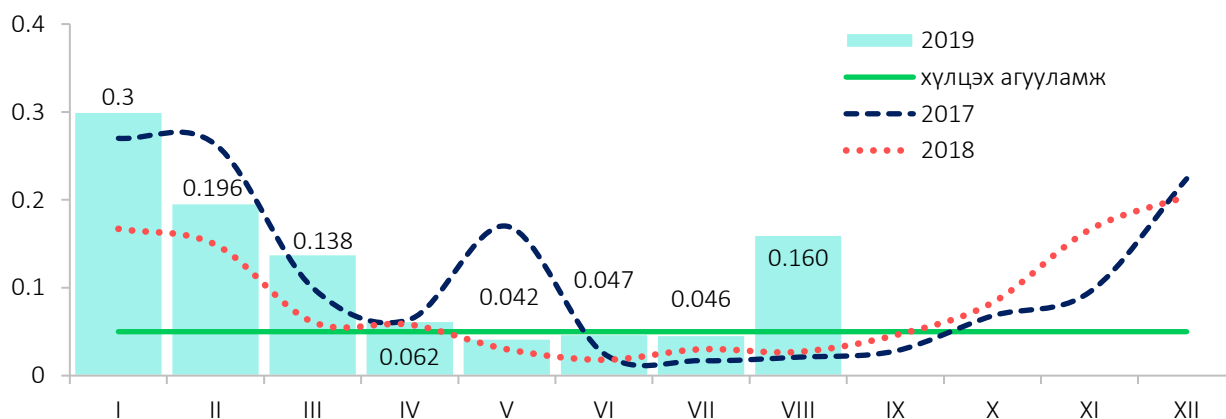
Хүснэгт 6. Агаарын бохирдолт, мг/м³, VIII сард¹

Бодисын нэр		Стандарт хэмжээ	Хэмжилтийн тоо	Хамгийн их хэмжээ	Стандарт хэмжээнээс давсан тохиолдлын тоо	Агаарт байсан дундаж хэмжээ
Хүхэрлэг хий	SO ₂	0.050	413	0.160	2	0.007
Азотын давхар исэл	NO ₂	0.050	308	0.062	9	0.022
Тоосжилт	PM ₁₀	0.100	335	0.192	43	0.059
	PM _{2.5}	0.050	212	0.053	1	0.017
Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл ²	CO	10.000	367	3.387	-	0.702
Озон	O ₃	0.100	427	0.096	-	0.026

2019 оны 8 дугаар сард 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Мишээл экспо төв орчимд 6 удаа, I хороолол орчимд 4 удаа, XIII хороолол орчимд 5 удаа, 32-ын тойрог орчимд 10 удаа, Хар хорин зах орчимд 12 удаа, Нисэх орчимд 6 удаа, Баянхошуу орчимд 1 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давжээ.

Улаанбаатар хотын агаар дахь бохирдуулагч бодисын дундаж агууламж 2019 оны 8 дугаар сард өмнөх оны мөн үеэс хүхэрлэг хий 0.003 мг/м³ (97.0%), PM₁₀ тоосонцор 0.008 мг/м³ (15.8%), PM_{2.5} тоосонцор 0.002 мг/м³ (10.3%)-аар тус тус их байсан бол азотын давхар исэл 0.002 мг/м³ (7.8%)-аар буурсан байна.

Зураг 8. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь хүхэрлэг хийн агууламж, 15 харуулын дундаж, сараар, мг/м³

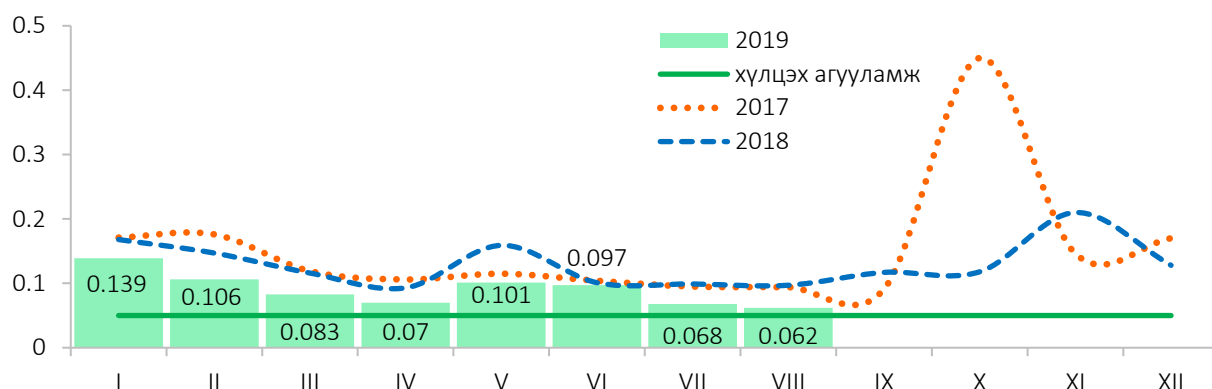

¹ Эх үүсвэр: Цаг уур, орчны шинжилгээний газар

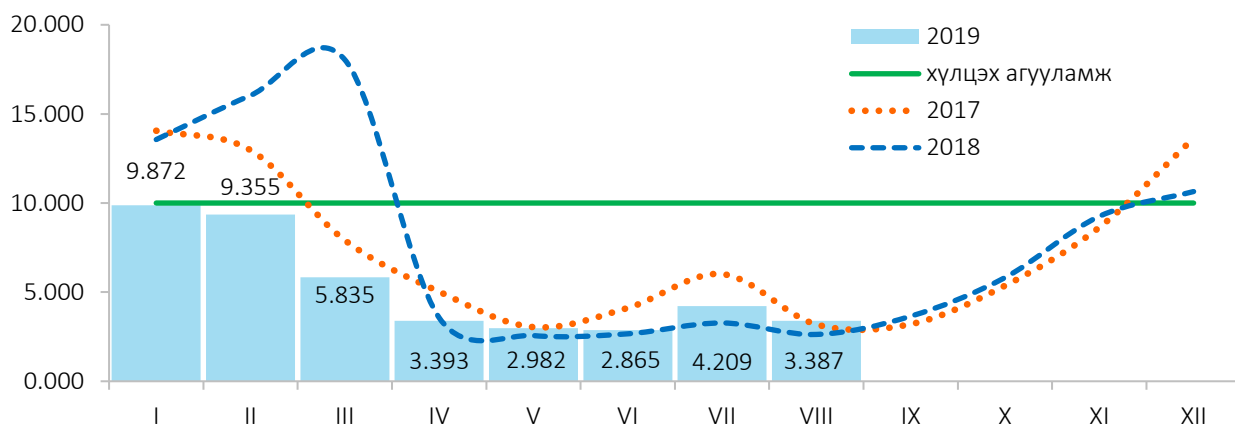
² 8 цагийн дундаж

³ Багануур, Багахангай, Налайх дүүрэгт агаарын бохирдол хэмжих харуул цэг байхгүй.

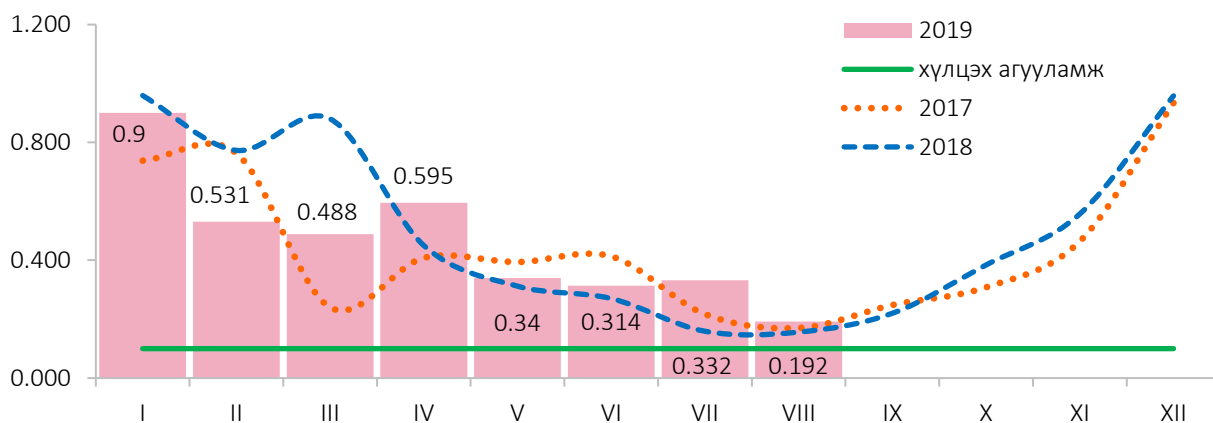
Зураг 9. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь азотын давхар ислийн агууламж, 15 харуулын дундаж, сараар, мг/м³

Зураг 10. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь нүүрстөрөгчийн дутуу исэл, 15 харуулын дундаж, сараар, мг/м³

Зураг 11. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж, 15 харуулын дундаж, сараар, мг/м³

Туул голын усны бохирдол:

Байгаль орчны хэмжил зүйн төв лабораторийн 2019 оны 8 дугаар сарын 7, 8-ны өдөр хийсэн хэмжилтээр Туул голын усны найрлага Туул-Налайх харуул цэгийн орчимд болон Туул-Сонгино доод харуул цэгийн орчимд хэвийн хэмжээнд буюу Туул голын усны бохирдол хүлцэх хэмжээнээс даваагүй байсан нь сүүлийн 3 жилд гараагүй анхны тохиолдол болжээ. Энэ нь байгалийн хүчин зүйлтэй буюу хур тунадас ихтэй байсантай холбоотой аж.

Хүснэгт 7. Нийслэлийн гадаргын усны найрлага, мг/м³, VIII сард⁴

Үзүүлэлт		Стандарт хэмжээ	“Түүл-Налайх” харуул цэг		“Түүл-Сонгино доод” харуул цэг	
			Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт	Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт
Хүчилтөрөгч	O ₂	≥6	8.90	Хэвийн	6.80	Хэвийн
Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч	BХХ ₅	≤ 3	2.4	Хэвийн	2.5	Хэвийн
Нитритийн нэгдэл	NO ₂	≤ 0.02	0.003	Хэвийн	0.014	Хэвийн
Амоны азот	NH ₄	≤0.5	0.12	Хэвийн	0.2	Хэвийн
Эрдэс фосфор	P	≤0.1	0.003	Хэвийн	0.013	Хэвийн

Байгаль орчны зөрчил:

Нийслэлийн хэмжээнд 2019 оны эхний 8 сард байгаль орчныг хамгаалах хууль, тогтоомжийг зөрчсөн 299 зөрчлийг илрүүлжээ. Илрүүлсэн нийт зөрчлийн 46.8 хувийг газрын хэвлий, ашигт малтмал, уул уурхайн зөрчил, 26.4 хувийг газрын зөрчил, 2.7 хувийг ан агнууртай холбоотой зөрчил, 10.0 хувийг байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний зөрчил, 6.3 хувийг геодези зураг зүй, кадастрын зөрчил, 7.8 хувийг бусад төрлийн зөрчил түс түс эзэлсэн байна. 2019 оны эхний 8 сард илрүүлсэн нийт зөрчилд 207.0 сая төгрөгийн торгууль ногдуулжээ.

Хүснэгт 8. Байгаль орчны зөрчил, төрлөөр, оны эхний 8 сард⁵

Илрүүлсэн зөрчил, төрлөөр	2018 I-VIII			2019 I-VIII		
	Үзлэг шалгалт	Илрүүлсэн зөрчил	Торгууль (сая төгрөг)	Үзлэг шалгалт	Илрүүлсэн зөрчил	Торгууль (сая төгрөг)
Бүгд	471	202	113.5	314	299	207
Ой	14	7	3.0	-	-	-
Ан, агнуур	25	7	0.15	9	8	10.8
Газрын	181	72	28.5	79	79	71.4
Ус	7	2	1.0	-	-	-
Ургамал, хөрсний бохирдол	14	13	3.5	-	-	-
Агаар, химийн хорт бодис	55	10	14.8	1	1	5
Газрын хэвлий, ашигт малтмал, уул уурхай	82	22	13.7	140	140	62.5
Геодези зураг зүй, кадастр	55	32	13.1	19	19	5.4
Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ	27	32	34.5	30	30	28.8
Бусад	11	5	1.3	36	22	23

⁴ Эх үүсвэр: Байгаль орчны хэмжил зүйн төв лаборатори

⁵ НМХГ-ын Байгаль орчин, геологи, уул уурхайн хяналтын хэлтэс

Хүснэгт 9. Улаанбаатар хотын агаар дахь бохирдуулагч бодисын хоногийн дундаж агууламж, мг/м³, VIII сард

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Мишээл- Экспо төв	Баруун дөрвөн зам	I хороолол	XIII хороолол	32-ын тойрог	Офице руу- дын ордон	Хархорин зах	Ургах наран хороолол	Нисэх	Толгойт	Зурагт	Амгалан	Дамба- даржаа	Баянхошуу	Хайлааст
Хүхэрлэг хий SO ₂	Дундаж	0.005	0.006	0.008	0.003	0.002	0.001	0.004	-	0.002	0.015	0.009	0.032	0.001	0.006	0.001
	Хамгийн их	0.014	0.025	0.027	0.012	0.015	0.003	0.022	-	0.001	0.001	0.003	0.029	0.025	0.160	0.053
	XXX*-с давсан хувь	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.0
	Хэмжилтийн тоо	31	30	30	31	31	31	31	-	30	31	27	27	31	27	25
Азотын давхар исэл NO ₂	Дундаж	-	0.046	0.022	0.042	-	0.016	0.028	-	0.010	0.005	0.014	0.019	0.022	-	-
	Хамгийн их	-	0.054	0.034	0.062	-	0.031	0.041	-	0.033	0.010	0.021	0.024	0.033	-	-
	XXX*-с давсан хувь	-	19.0	-	10.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	-	31	31	31	-	30	31	-	30	31	31	31	31	-	-
Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл, CO**	Дундаж	-	1.043	0.643	-	0.554	-	0.568	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хамгийн их	-	3.215	1.311	-	.263	-	3.387	-	-	-	-	-	-	-	-
	XXX*-с давсан хувь	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	-	93	93	-	93	-	88	-	-	-	-	-	-	-	-
Тоос PM ₁₀	Дундаж	0.059	0.059	0.057	0.066	0.087	-	0.091	-	-	-	0.057	0.027	0.043	0.048	0.054
	Хамгийн их	0.126	0.099	0.112	0.128	0.165	-	0.192	-	-	-	0.140	0.069	0.086	0.102	0.100
	XXX*-с давсан хувь	19.0	-	13.0	21.0	32.0	-	39.0	-	-	-	19.0	-	-	3.0	-
	Хэмжилтийн тоо	31	31	31	25	31	-	31	-	-	-	31	31	31	31	31
Тоос PM _{2.5}	Дундаж	-	-	0.014	0.017	-	-	-	-	-	-	0.020	0.013	0.017	0.017	0.020
	Хамгийн их	-	-	0.053	0.036	-	-	-	-	-	-	0.046	0.031	0.040	0.013	0.050
	XXX*-с давсан хувь	-	-	3.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.0	-
	Хэмжилтийн тоо	-	-	31	29	-	-	-	-	-	-	31	31	31	28	31
Озон O ₃ **	Дундаж	0.019	-	0.049	0.025	0.018	-	-	-	-	-	0.020	-	-	-	-
	Хамгийн их	0.047	-	0.096	0.068	0.048	-	-	-	-	-	0.040	-	-	-	-
	XXX*-с давсан хувь	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	56	-	93	92	93	-	-	-	93	-	-	-	-	-	-

*Хүлцэх хэм хэмжээ,

**CO, O₃-ийн хэмжилтийг 8 цагийн дунджаар тооцсон

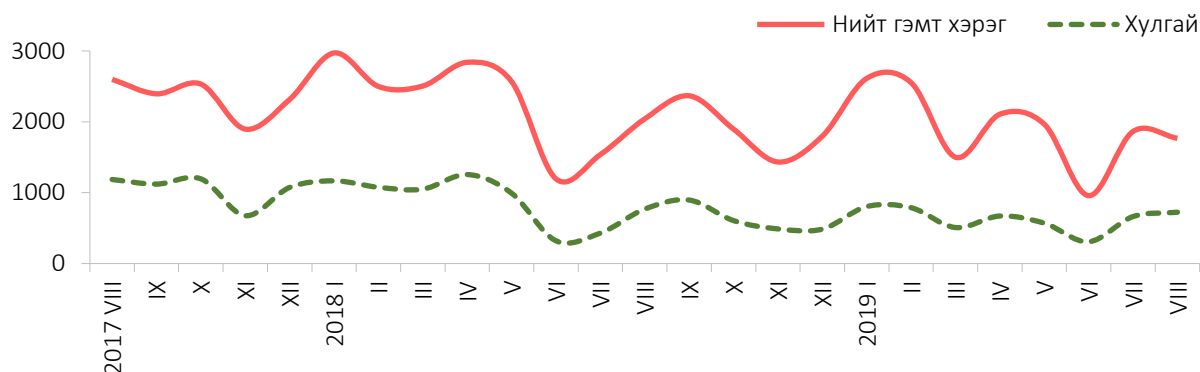

ГЭМТ ХЭРЭГ

Нийслэлийн хэмжээнд 2019 оны эхний 8 сард 15329 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 2829 (15.6%) хэргээр бүүрсан байна. Гэмт хэргийн илрүүлэлт 30.1 хувьтай байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 7.6 пунктээр өсөв.

Гэмт хэргийн улмаас 2649 хүн гэмтэж осолдон, 320 хүн нас барж, төр ард иргэдэд 114.5 тэрбум төгрөгийн хохирол учруулсны 19.8 тэрбум (17.3%) төгрөгийн хохирлыг нөхөн төлүүлжээ.

Зураг 12. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, сараар

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 32.9 хувийг хулгайн, 23.1 хувийг хүний эрх, эрх чөлөөний эсрэг, 20.6 хувийг залилан, 4.0 хувийг дээрмийн, 2.8 хувийг хөдөлгөөний аюулгүй байдал ашиглалтын журмын эсрэг, 1.7 хувийг бусдын хөрөнгө ашиглах, 1.2 хувийг хүчин, 1.2 хувийг бусдыг амиа хорлоход хүргэх, 0.5 хувийг хүн амины, 0.1 хувийг танхайн, 11.9 хувийг бусад гэмт хэрэг тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 10. Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг, төрлөөр, жил бүрийн эхний 8 сард

Төрөл	Гэмт хэргийн тоо			Өсөлт, бууралт, 2019/2018	
	2017 I-VIII	2018 I-VIII	2019 I-VIII	Тоо	Хувь
Нийслэлийн дүн	12 807	18 158	15 329	-2 829	-15.6
Хүний амь	71	63	76	13	20.6
Хүчин	124	205	183	-22	-10.7
Дээрэм	438	1 058	613	-445	-42.1
Хулгай	4 602	7 062	5 036	-2 026	-28.7
Булаалт	52	⁶	-	-	-
Залилан	1 375	2 978	3 162	184	6.2
Хүний эрх, эрх чөлөөний эсрэг	3 316	4 221	3 542	-679	-16.1
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал ашиглалтын журам зөрчих	542	378	422	44	11.6
Бусдыг амиа хорлоход хүргэх	293	196	190	-6	-3.1
Ашиглах	126	257	262	-5	-1.9
Танхайрах	569	26	15	-11	-42.3
Бусад	1 299	1 714	1 828	114	6.7

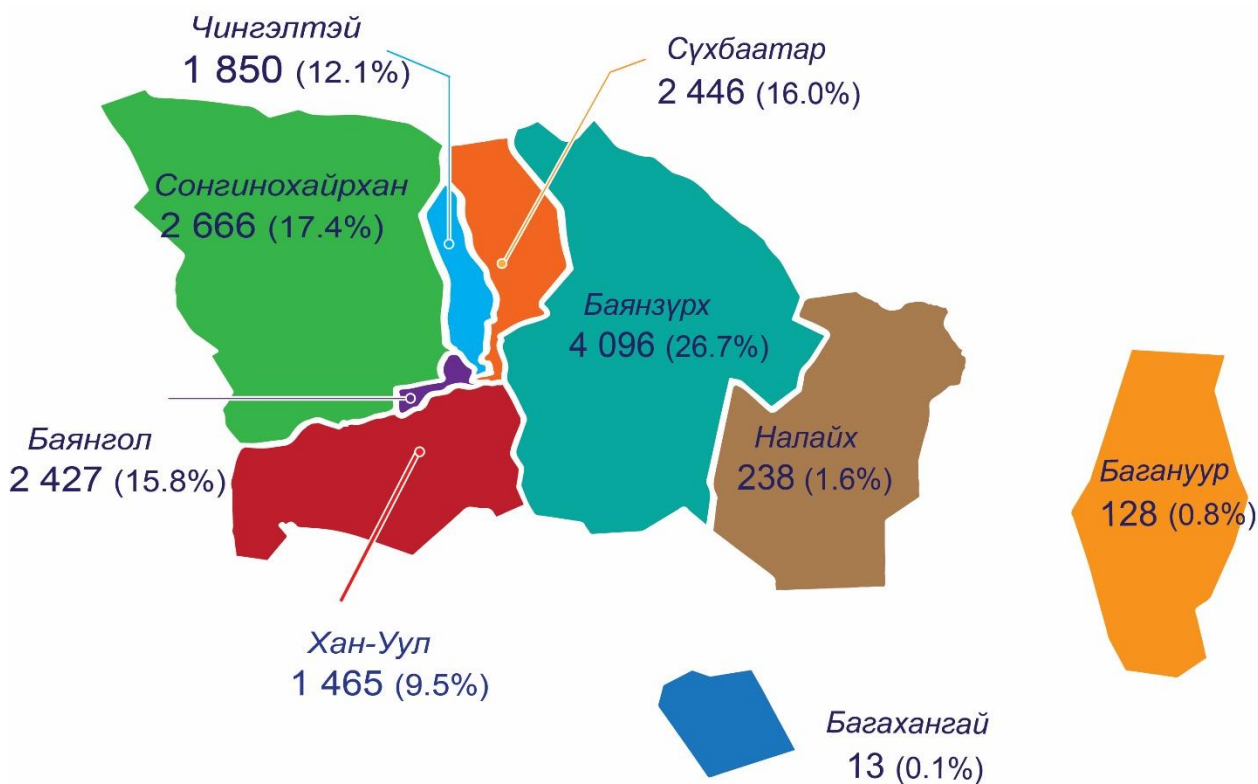
⁶ Монгол Улсын Зөрчлийн тухай хууль, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хууль шинэчлэгдэн батлагдаж, 2017 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор бусдын эд хөрөнгийг булаах гэсэн үзүүлэлтийг гэмт хэргийн бүртгэлд тооцохгүй болсон.

2019 оны эхний 8 сард 31203 хүн эрүүлжүүлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 6013 (23.9%) хүнээр өссөн байна.

Хүснэгт 11. Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг, дүүргээр, жил бүрийн эхний 8 сард

Дүүрэг	Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг			Өсөлт, бууралт 2019/2018	
	2017 I-VIII	2018 I-VIII	2019 I-VIII	Тоо	Хувь
Нийслэлийн дүн	12 807	18 158	15 329	-2 829	-15.6
Багануур	169	167	128	-39	-23.4
Багахангай	19	24	13	-11	-45.8
Баянгол	1835	3 122	2 427	-695	-22.3
Баянзүрх	3284	5 426	4 096	-1 330	-24.5
Налайх	298	313	238	-75	-24.0
Сонгинохайрхан	2270	2 635	2 666	31	1.2
Сүхбаатар	2133	3 115	2 446	-669	-21.5
Хан-Уул	1658	1 862	1 465	-397	-21.3
Чингэлтэй	1141	1 494	1 850	356	23.8

Зураг 13. Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг, дүүрэг, хувиар, 2019 оны эхний 8 сард

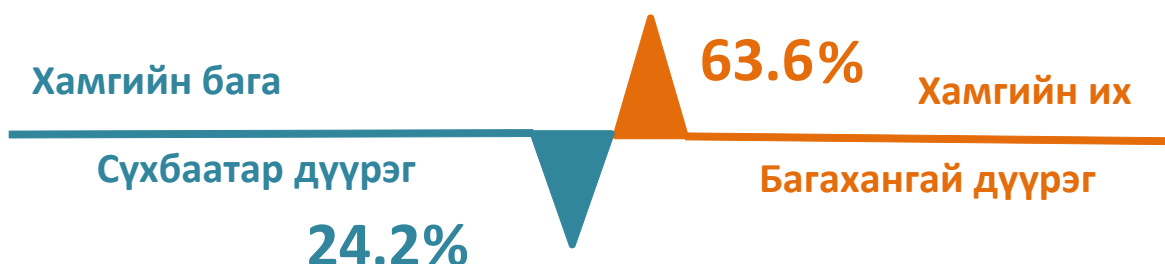
2019 оны эхний 8 сард бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 12451 (81.2%) нь хөнгөн хэрэг, 2878 (18.8) нь хүнд хэрэг эзэлж байна.⁷

⁷ Монгол Улсын Эрүүгийн тухай хууль шинэчлэгдэн батлагдаж, 2017 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдрөөс хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор гэмт хэргийг хөнгөн, хүнд гэж 2 ангилдаг болсон.

Хүснэгт 12. Гэмт хэрэг бүртгэгдэх үед сэжигтнээр тооцвол зохих этгээд нь тогтоогдоогүй хэргийн тоо, дүүргээр, 2019 оны эхний 8 сард

Дүүрэг	Сэжигтэн тодорхойгүй хэргийн тоо	Үүнээс:	Гэмт хэргийн илрүүлэлтийн хувь
		Сэжигтнийг илрүүлж ял сонгосон	
Нийслэлийн дүн	14 798	4 460	30.1
Багануур	118	64	54.2
Багахангай	11	7	63.6
Баянгол	2 356	654	27.8
Баянзүрх	3 942	1 088	27.6
Налайх	218	88	40.4
Сонгинохайрхан	2 578	968	37.5
Сүхбаатар	2 377	575	24.2
Хан-Уул	1 408	400	28.4
Чингэлтэй	1 790	616	34.4

Зураг 14. Гэмт хэргийн илрүүлэлт, 2019 оны эхний 8 сард

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн тоо 5470 болж, өмнөх оны мөн үеэс 355 (6.9%) хүнээр өссөн байна.

Нийт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн 1370 (25.0%) нь согтуугаар, 598 (10.9%) нь гэмт хэргийг бүлэглэн үйлджээ. Сэжигтэн, яллагдагчийн 434 (7.9%) нь хүүхэд, 850 (15.5%) нь эмэгтэйчүүд байв.

Хүснэгт 13. Бүртгэгдсэн хулгайн гэмт хэрэг, дүүргээр, жил бүрийн эхний 8 сард

Дүүрэг	Хулгайн гэмт хэргийн тоо, бүгд			Үүнээс:		
				Хувийн өмчийн хулгайн гэмт хэргийн тоо		
	2017 I-VIII	2018 I-VIII	2019 I-VIII	2017 I-VIII	2018 I-VIII	2019 I-VIII
Нийслэлийн дүн	4 539	7 062	5 036	4 019	5 869	4 537
Багануур	47	45	29	45	41	24
Багахангай	2	5	2	2	5	2
Баянгол	419	1 069	705	315	835	613
Баянзүрх	1 289	2 265	1 465	1 127	1 747	1 310
Налайх	88	123	67	84	116	65
Сонгинохайрхан	846	1 114	959	793	1 030	904
Сүхбаатар	793	1 254	774	690	999	701
Хан-Уул	370	498	408	618	643	568
Чингэлтэй	685	689	627	345	453	350

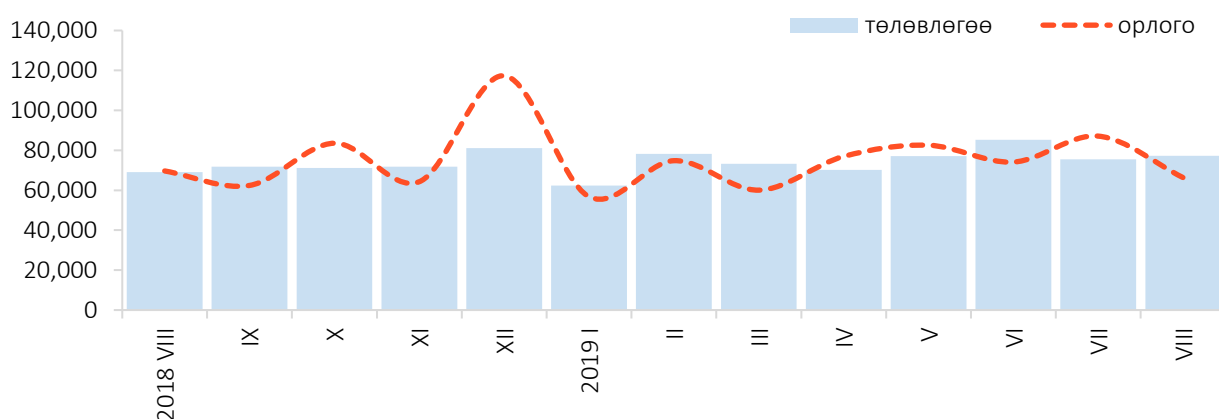
НИЙСЛЭЛИЙН ТӨСӨВ

Нийслэлийн төсвийн нийт орлого 2019 оны эхний 8 сард 578.7 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 20.3 тэрбум төгрөгөөр (3.4%) дутуу бүрджээ. Төсвийн нийт орлогын 89.9 хувийг татварын орлого (орлогын албан татвар, хөрөнгийн албан татвар, бусад татвар, төлбөр, хураамж), 10.1 хувийг татварын бус орлого эзэлж байна.

2019 оны эхний 8 сард нийслэлийн татварын орлого 520.2 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 29.8 тэрбум төгрөгөөр (5.4%) дутуу бүрдсэн бол, татварын бус орлого 58.4 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 9.5 тэрбум төгрөгөөр (19.4%) давж биелсэн байна.

Орлогын албан татвар төлөвлөснөөс 17.4 тэрбум төгрөгөөр, хөрөнгийн албан татвар төлөвлөснөөс 7.9 тэрбум төгрөгөөр, бусад татвар, төлбөр, хураамжийн орлого төлөвлөснөөс 4.5 тэрбум төгрөгөөр тус тус дутуу бүрджээ.

Зураг 15. Төсвийн орлого, сая төгрөг

Хүснэгт 14. Нийслэлийн төсвийн орлого, дүүргээр, сая төгрөг

Дүүрэг	Төсвийн орлого			Үүнээс:					
				Татварын орлого			Татварын бус орлого		
	Бүгд	Биелэлт хувиар	Зөрүү	Бүгд	Биелэлт хувиар	Зөрүү	Бүгд	Биелэлт хувиар	Зөрүү
Нийслэлийн дүн	578 675.9	96.6	-20 275.0	520 229.0	94.6	-29 790.4	58 446.9	119.4	9 515.3
Багануур	1 379.7	122.8	256.5	771.0	110.1	70.9	608.7	143.9	185.6
Багахангай	228.9	155.6	81.7	65.9	145.2	20.5	163.0	160.2	61.2
Баянгол	19 472.4	105.0	931.1	17 353.9	104.8	802.2	2 118.5	106.5	128.9
Баянзүрх	22 137.3	109.4	1 908.3	20 964.6	106.9	1 348.2	1 172.8	191.4	560.0
Налайх	1 768.1	148.8	579.7	1 288.0	146.9	411.0	480.2	154.2	168.7
Сонгинохайрхан	11 315.1	96.3	- 439.2	10 362.8	99.7	- 33.6	952.3	70.1	- 405.6
Сүхбаатар	53 968.3	110.3	5 035.3	52 848.3	111.3	5 385.8	1 120.0	76.2	- 350.5
Хан-Уул	24 308.5	101.9	447.3	21 222.9	96.3	- 818.0	3 085.7	169.5	1 265.3
Чингэлтэй	34 090.8	85.7	-5 682.3	31 774.2	83.6	-6 214.1	2 316.6	129.8	531.8
Хотын шууд	410 006.8	94.6	-23 393.4	363 577.4	92.2	-30 763.3	46 429.4	118.9	7 369.9

Хүснэгт 15. Нийслэлийн төсвийн орлого, сая төгрөг

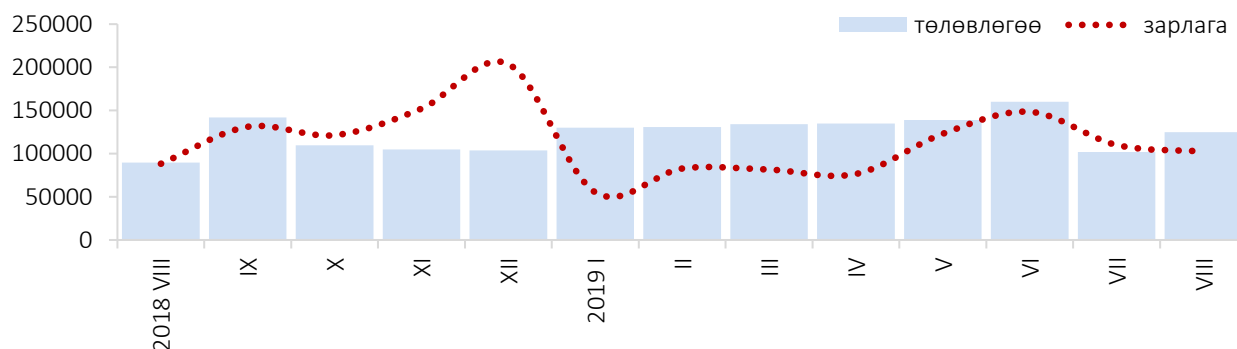
Үзүүлэлт	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	ТБ %	Зөрүү, сая төгрөг
Нийт орлого	598 950.9	578 675.9	96.6	-20 275.0
1. Татварын орлого	550 019.4	520 229.0	94.6	-29 790.4
Орлогын албан татвар	407 220.2	389 790.1	95.7	-17 430.1
Хувь хүний орлогын албан татвар	432 720.2	410 695.0	94.9	-22 025.2
Цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын	312 889.0	279 843.4	89.4	-33 045.6
Үйл ажиллагааны орлогын	14 513.7	20 558.4	141.6	6 044.7
Хөрөнгийн орлого	55 369.3	57 713.3	104.2	2 344.0
Хөрөнгө борлуулсны орлогын	12 174.1	3 298.7	27.1	-8 875.5
Шууд бус орлого	37 774.0	49 281.1	130.5	11 507.1
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-25 500.0	-20 904.8	82.0	4 595.2
Хөрөнгийн албан татвар	68 490.8	60 581.8	88.5	-7 909.0
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	41 364.0	35 242.4	85.2	-6 121.6
Бүүны албан татвар	288.5	138.0	47.8	- 150.5
Авто тээврийн ба өөрөө явагч хэрэгслийн	26 838.3	25 201.3	93.9	-1 637.0
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	74 308.4	69 857.1	94.0	-4 451.3
Улсын тэмдэгтийн хураамж	25 701.4	18 574.1	72.3	-7 127.4
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	119.2	106.0	89.0	- 13.1
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	9 702.9	7 568.7	78.0	-2 134.2
Газрын төлбөр	31 000.0	37 400.5	120.6	6 400.5
Усны төлбөр	2 571.9	1 991.2	77.4	- 580.7
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ ашигласны	25.0	23.6	94.3	- 1.4
Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	-	6.1	-	6.1
Нийслэл хотын албан татвар	5 188.0	4 187.0	80.7	-1 000.9
2. Татварын бус орлого	48 931.5	58 446.9	119.4	9 515.3
Нийтлэг татварын бус орлого	48 931.5	58 446.9	119.4	9 515.3
Хувьцаа ногдол ашиг, Хүүгийн орлого	260.0	313.9	120.7	53.9
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	9 425.9	7 211.8	76.5	-2 214.1
Торгуулийн орлого	24 953.7	36 926.7	148.0	11 973.1
Түрээсийн орлого	1 120.0	1 240.2	110.7	120.2
Бусад нэр заагдаагүй орлого	13 171.9	12 754.2	96.8	- 417.7
Хөрөнгийн орлого	-	-	-	-
Өмч хувьчлалын орлого	-	-	-	-

2019 оны эхний 8 сард нийслэлийн төсвөөс нийслэл, дүүргийн байгууллагуудын төлөвлөсөн үйл ажиллагааны зардлын 73.8 хувийг (779.9 тэрбум төгрөг) санхүүжүүлжээ. Өөрөөр хэлбэл нийслэл, дүүргийн байгууллагууд батлагдсан төсвийнхөө 26.2 хувийг (201.2 тэрбум төгрөг) төлөвлөсөн хугацаандаа зарцуулаагүй байна.

Хүснэгт 16. Нийслэлийн төсвийн зарлага, сая төгрөг

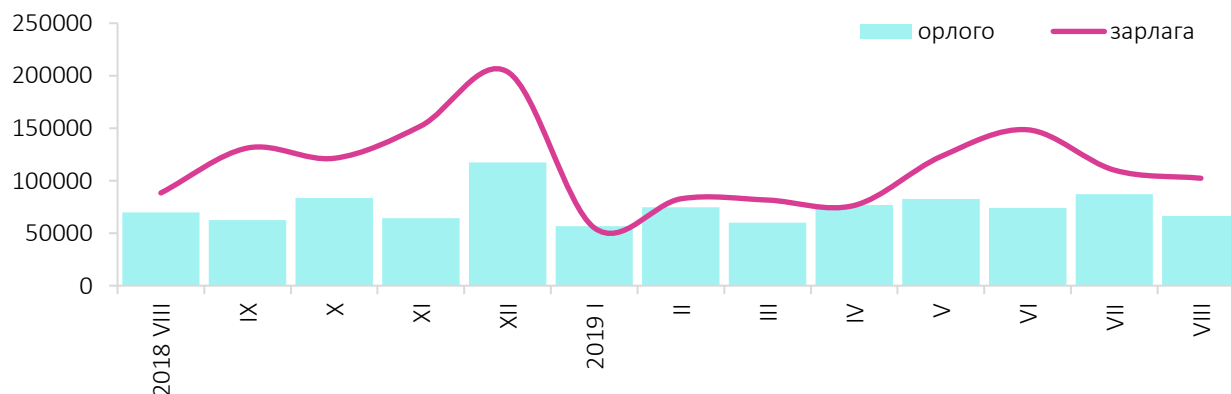
Дүүрэг	Орлогын дүн	Зарлага				Орлого, зарлагын зөрүү
		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь	Зөрүү	
Нийслэлийн дүн	578 675.9	1 056 312.3	779 904.7	73.8	-276 407.6	-201 228.8
Багануур	1 379.7	13 378.8	12 255.8	91.6	-1 123.0	-10 876.1
Багахангай	228.9	3 871.5	3 426.4	88.5	- 445.1	-3 197.5
Баянгол	19 472.4	60 162.5	52 278.1	86.9	-7 884.4	-32 805.7
Баянзүрх	22 137.3	77 656.0	69 124.1	89.0	-8 531.9	-46 986.8
Налайх	1 768.1	14 901.1	13 906.7	93.3	- 994.4	-12 138.6
Сонгинохайрхан	11 315.1	79 164.4	66 883.8	84.5	-12 280.6	-55 568.7
Сүхбаатар	53 968.3	88 533.6	73 970.9	83.6	-14 562.7	-20 002.6
Хан-Уул	24 308.5	53 942.6	46 436.4	86.1	-7 506.2	-22 127.9
Чингэлтэй	34 090.8	70 380.3	56 157.9	79.8	-14 222.4	-22 067.1
Хотын шууд	410 006.8	594 321.5	385 464.6	64.9	-208 856.9	24 542.2

Зураг 16. Нийслэлийн төсвийн зарлага, сая төгрөг

Төсвийн нийт зарлагын 25.2 хувийг цалин хөлс, нэмэгдэл урамшуулал, 3.1 хувийг ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл, 10.9 хувийг татаас, 25.7 хувийг урсгал шилжүүлэг, 13.1 хувийг хөрөнгийн зардал түс түс эзэлж байна.

Зураг 17. Төсвийн орлого, зарлага, сая төгрөг

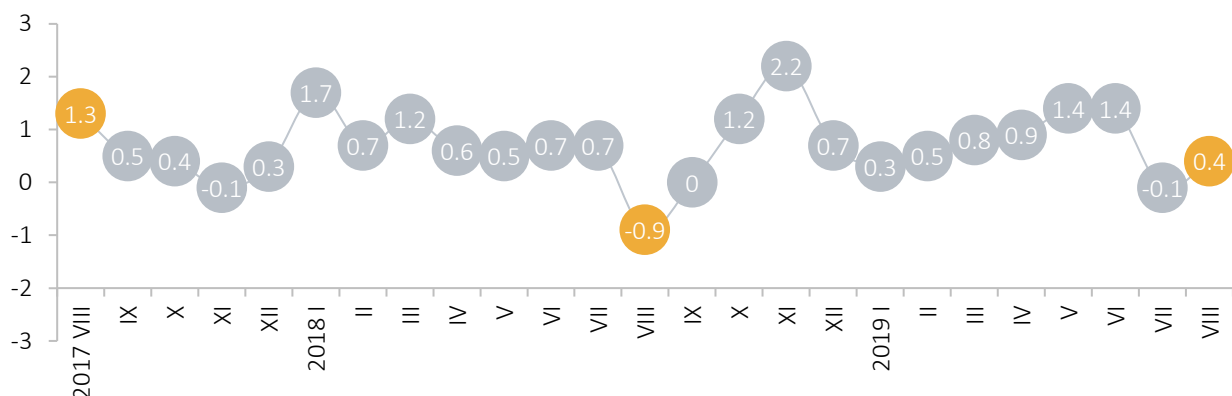

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ

2019 оны 8 дугаар сарын хэрэглээний үнийн индекс 2018 оны эцэстэй харьцуулахад 6.0 хувиар, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 10.5 хувиар, өмнөх 7 дугаар сартай харьцуулахад 0.4 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг 18. Хэрэглээний үнийн индекс

Хэрэглээний үнийн индекс 2019 оны 8 дугаар сард өмнөх оны эцэстэй харьцуулахад 6.0 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ 14.4 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ 2.2 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ 6.4 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн барааны бүлгийн үнэ 1.9 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ 2.2 хувь, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ 0.1 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ 17.8 хувь, боловсролын үйлчилгээний бүлгийн үнэ 7.0 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээний бүлгийн үнэ 9.2 хувь, бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ 3.8 хувиар тус тус өссөн нь нөлөөлжээ.

Хүснэгт 17. Хэрэглээний үнийн индекс, барааны бүлгээр

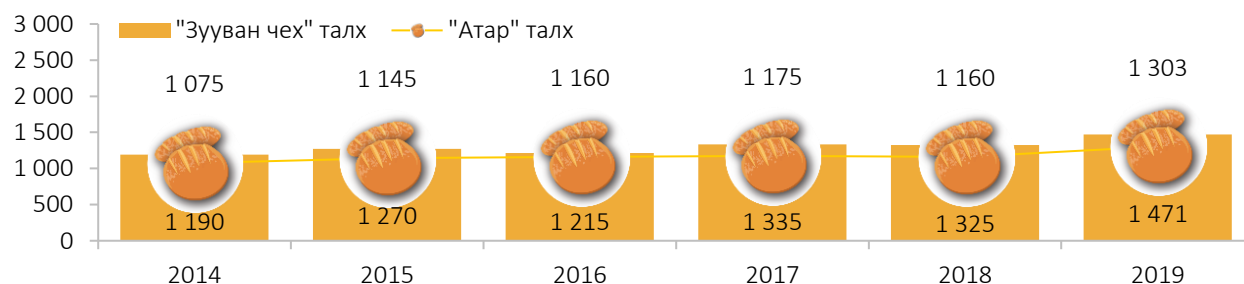
Бараа, үйлчилгээний бүлгийн нэр	<u>2018-VIII</u> 2017-VIII	<u>2019-VIII</u> 2018-VIII	<u>2019-VIII</u> 2018-XII	<u>2019-VIII</u> 2019-VII
Ерөнхий индекс	106.4	110.5	106.0	100.4
Хүнсний бараа, ундаа, ус	105.7	115.1	114.4	99.1
Согтууруулах ундаа, тамхи	108.2	104.2	102.2	100.0
Хувцас, бөс бараа, гутал	101.0	114.8	106.4	100.5
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	115.7	114.9	100.7	100.6
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	106.9	104.1	101.9	100.5
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	115.5	107.0	102.2	100.2
Тээвэр	104.7	102.4	97.7	100.1
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	98.3	100.2	100.1	100.0
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	111.6	122.7	117.8	100.1
Боловсролын үйлчилгээ	106.7	107.0	107.0	107.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байр	106.6	111.0	109.2	102.7
Бусад бараа, үйлчилгээ	105.0	107.2	103.8	100.3

2019 оны 8 дугаар сард үнийн ажиглалт хийхээр хэрэглээний сагсанд сонгогдсон 344 нэрийн бараа, үйлчилгээний 32.0 хувийнх нь үнэ өсөж, 11.6 хувийнх нь үнэ буурч, 56.4 хувийн бараа үйлчилгээний үнэ өмнөх сартай харьцуулахад тогтвортой байв.

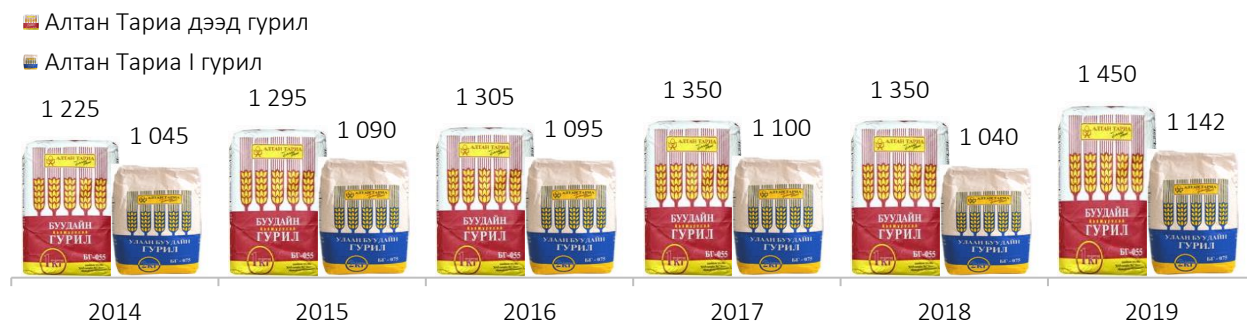
Хүснэгт 18. Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн сарын индекс, /**зөрөг**, **сөрөг**/

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Үнийн өөрчлөлт %	Дэд бүлэг, зарим барааны үнийн өөрчлөлт
Хүнсний бараа, ундаа, ус	0.9	Хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнийн бууралтад мах, махан бүтээгдэхүүний бүлгийн үнэ 3.3 хувиар, жимс, жимсгэний бүлгийн үнэ 1.3 хувь, сахар, жимсний чанамал, зөгийн бал, чихэрний бүлгийн үнэ 0.2 хувиар тус тус буурсан нь голлон нөлөөлжээ.
Согтууруулах ундаа, тамхи	0.5	Хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнийн өсөлтөд бүх төрлийн хувцасны бүлгийн үнэ 0.7 хувиар, жижиг эдлэл, хэрэгслийн бүлгийн үнэ 0.5 хувиар тус тус өссөн нь нөлөөлөв.
Хувцас, бөс бараа, гутал	0.6	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн үнийн өсөлт нь сууц хөлслөгчийн төлсөн бодит түрээсийн үнэ 2.2 хувиар, сууцны цэвэр усан хангамжтай холбогдох зардлын үнэ 8.6 хувиар өссөнтэй холбоотой байна.
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	0.5	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд гэр ахуйн оёмол, нэхмэл эдлэлийн бүлгийн үнэ 1.5 хувиар, гэр ахуйн шилэн эдлэл, сав суулганы бүлгийн үнэ 1.4 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	0.2	Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнийн өсөлтөд амбулаторийн үйлчилгээний үнэ 2.3 хувиар, эмнэлгийн туслах үйлчилгээний үнэ 0.7 хувиар тус тус өссөн нь нөлөөлсөн байна.
Тээвэр	0.1	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд хувийн тээврийн хэрэгслийн шатах, тослох материалын үнэ 0.8 хувиар, тээврийн хэрэгслийн бусад үйлчилгээний бүлгийн үнэ 9.4 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв.
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	0.1	Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнийн өсөлтөд тоглоомын бүлгийн үнэ 1.1 хувиар, бичгийн болон зургийн хэрэгслийн үнэ 0.4 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	7.0	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд бага боловсролын үйлчилгээний үнэ 2.7 хувиар, бүрэн дунд боловсролын үйлчилгээний үнэ 7.0 хувиар, дээд боловсролын үйлчилгээний үнэ 7.7 хувиар тус тус өссөн нь нөлөөлжээ.
Бусад бараа, үйлчилгээ	1.0	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд гуанз, цайны газрын үйлчилгээний үнэ 5.0 хувиар, зочид буудал, дотуур байрны үйлчилгээний үнэ 13.3 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Зураг 19. Нэг ширхэг талхны дундаж үнэ, VIII сард, төгрөг

Зураг 20. Нэг кг савласан гурилын дундаж үнэ, VIII сард, төгрөг

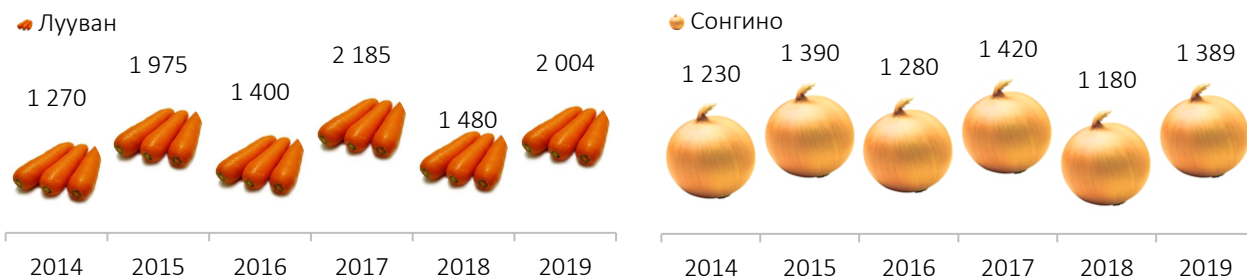

2019 оны 8 дугаар сард хүнсний зах, супермаркет, бөөний төвүүдэд жижиглэн худалдаалагдаж буй хонины ястай махны үнэ өмнөх сартай харьцуулахад 3.4 хувиар, үхрийн ястай махны үнэ 6.0 хувиар тус тус буурсан нь хүнсний барааны бүлгийн үнийн бууралтад голлон нөлөөлсөн байна.

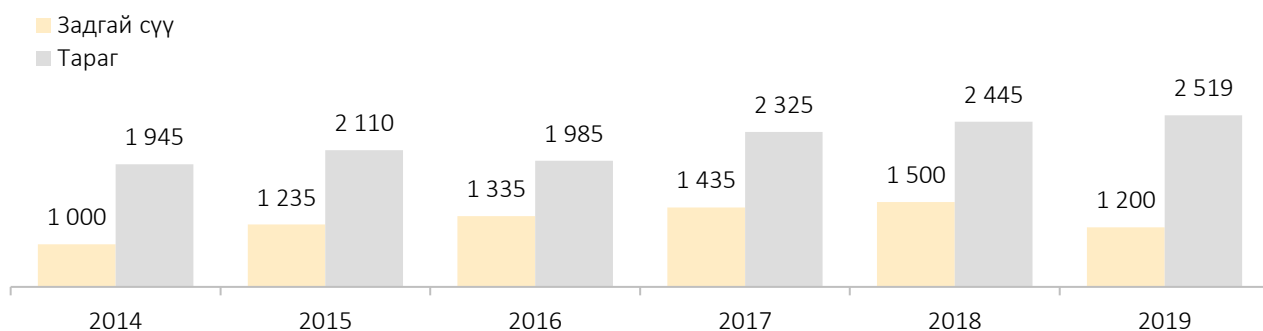
Зураг 21. Нэг кг хүнсний ногооны дундаж үнэ, VIII сард, төгрөг

Зураг 22. Нэг кг хүнсний ногооны дундаж үнэ, VIII сард, төгрөг

Зураг 23. Сүү, тарагны дундаж үнэ, VIII сард, төгрөг

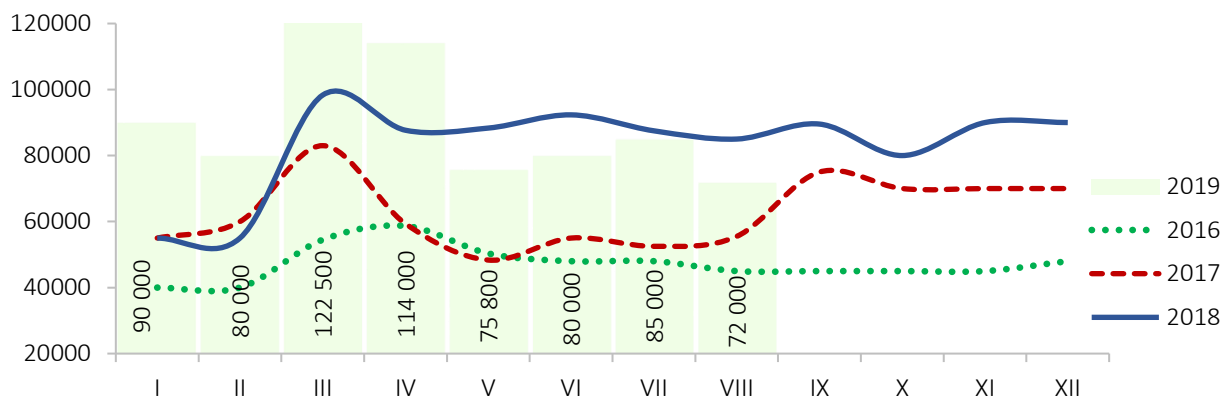
Хүснэгт 19. Хөдөө аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Төрөл	2016		2017		2018		2019	
	VII	VIII	VII	VIII	VII	VIII	VII	VIII
	төгрөг							
Тэмээний шир	15 000	16 500	12 500	14 000	15 000	10 000	12 500	15 000
Адууны шир	17 667	26 000	22 333	18 000	17 667	11 500	22 333	8 300
Үхрийн шир	25 000	27 000	35 667	33 333	25 000	18 333	35 667	11 000
Хонины арьс	-	2 000	2 750	3 250	-	2 100	2 750	3 800
Ямааны арьс (ноолууртай)	-	750	-	1 000	-	-	-	-
Ямааны ноолуур	48 000	45 000	52 500	55 500	48 000	87 500	52 500	72 000

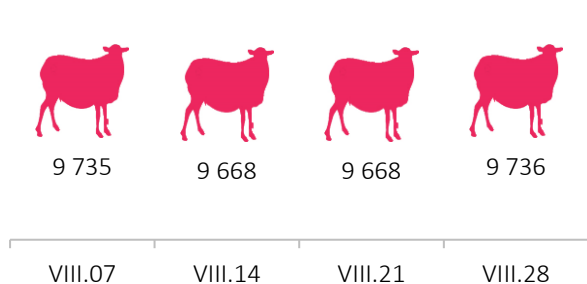
Багануур дүүргийн түүхий эдийн захын дундаж үнээр нас гүйцсэн адуу 800.0 мянган төгрөг, үхэр 900.0 мянган төгрөг, эр хонь 200.0 мянган төгрөг, эм хонь 170.0 мянган төгрөг, эр ямаа 150.0 мянган төгрөгийн үнэ ханштай байв.

Нийслэлийн түүхий эдийн захуудын сарын дундаж үнээр тэмээний шир 15000 төгрөг, адууны шир 8300 төгрөг, үхрийн шир 1.8-2.3 метр урттай бол 3800 төгрөг, 2.3 метрээс дээш урттай нь 11100 төгрөгийн ханштай байна.

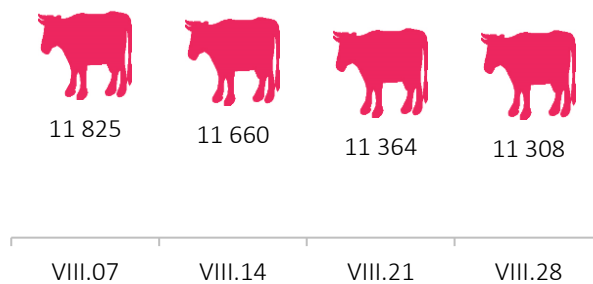
Зураг 24. Ямааны ноолуурын дундаж үнэ, төгрөг

Зураг 25. Нэг кг хонины махны дундаж үнэ, төгрөг

Зураг 26. Нэг кг үхрийн махны дундаж үнэ, төгрөг

Хүснэгт 20. Нэг кг махны жижиглэн худалдах дундаж үнэ, төгрөг

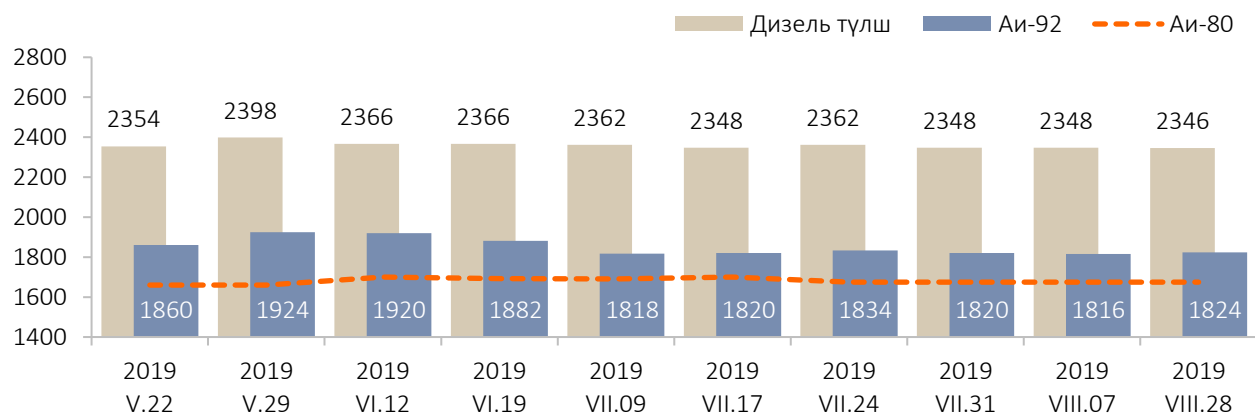
Үхрийн ястай мах												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2014	7 980	7 775	8 425	8 370	8 685	8 730	7 955	7 590	7 635	7 550	7 495	7 465
2015	7 415	7 565	7 810	8 080	8 145	8 445	7 985	7 230	7 005	5 975	5 620	5 520
2016	6 165	6 875	7 105	8 170	8 495	7 930	6 950	6 865	6 120	5 235	5 495	5 580
2017	6 775	7 405	7 785	7 985	8 230	7 905	7 725	7 375	7 250	6 945	6 710	6 505
2018	6 615	7 110	7 740	8 365	8 465	8 735	9 085	8 225	7 780	7 845	8 005	8 305
2019	8 875	8 925	9 390	9 635	10 960	11 700	12 280	11 540				

Хонины ястай мах												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2014	6 855	6 675	7 040	7 630	7 800	7 685	7 030	6 585	6 395	5 965	5 835	5 940
2015	5 860	6 140	6 735	7 460	7 555	7 455	6 830	6 050	5 540	4 510	4 200	3 930
2016	4 625	5 495	5 970	6 935	6 945	6 525	5 780	5 605	4 940	4 250	3 945	4 390
2017	5 650	6 030	6 675	7 080	7 235	6 700	6 575	6 395	6 210	5 760	5 380	5 140
2018	5 240	5 945	6 560	7 290	7 490	7 515	7 535	6 980	6 415	6 440	6 690	6 695
2019	7 170	7 340	7 945	8 710	9 820	10 430	10 045	9 700				

Хүснэгт 21. Түлшний үнэ, төгрөг

Байршил	2017.VIII.30			2018.VIII.29			2019.VIII.28		
	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Нүүрс (Налайх) 12-14 кг	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Нүүрс (Налайх) 12-14 кг	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Сайжруул -сан түлш 25 кг
	Хар мод	Нарс мод		Хар мод	Хар мод		Хар мод	Нарс мод	
Чингэлтэй	2 200	-	2 500	3 000	2 500	-	4 000	3 000	-
Сүхбаатар	2 000	-	2 300	3 000	-	-	4 000	3 500	-
Цайз зах	2 100	2 000	2 400	3 000	3 000	-	3 500	3 000	4 000
Хангай зах	2 200	-	2 300	-	2 500	-	3 000	2 500	-
Дундаж үнэ	2 125	2 000	2 375	3 000	2 667	-	3 625	3 000	4 000

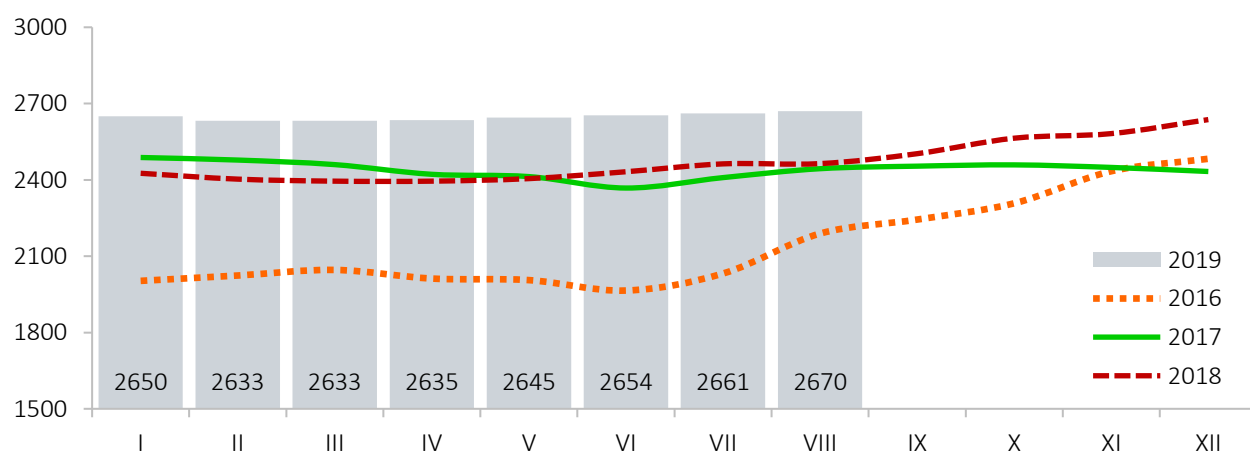
Зураг 26. Шатахууны үнэ, өөрчлөлт орсон өдрөөр

Хүснэгт 22. Нэг литр шатахууны үнэ, төгрөг

ШТС	2018.VIII.29					2019.VIII.28				
	Аи 95	Аи 80	Аи 92	Дизель түлш	Газ	Аи 95	Аи 80	Аи 92	Дизель түлш	Газ
Жаст Ойл	-	1 560	1 780	2 050		-	1 600	1 760	2 300	
Петровис	2 120	1 690	1 830	2 100		2 240	1 750	1 840	2 370	
Магнай трейд	2 120	-	1 830	2 160		2 240	-	1 840	2 350	
Сод монгол	2 100	-	1 800	2 100		2 240	-	1 840	2 360	
Шунхлай	2 120	-	1 825	2 155		2 240	-	1 840	2 350	
Юнигаз					1 300					1 300
Дундаж үнэ	2 115	1 625	1 813	2 113	1 300	2 240	1 675	1 824	2 346	1 300

Зураг 27. Төгрөгийн ам.доллартай харьцах сарын дундаж ханш, төгрөг⁸

⁸ Мэдээллийн эх сурвалж: Монголбанкны статистикийн мэдээлэл

Хүснэгт 23. Хүнсний барааны дундаж үнийн зэрэгцүүлэлт, 2019 оны VI, VII, VIII сарын өдрүүдээр

Д/д	Бүтээгдэхүүний нэр		хэмжих нэгж	2019 VI.12	2019 VI.19	2019 VI.26	2019 VII.03	2019 VII.09	2019 VII.17	2019 VII.24	2019 VII.31	2019 VIII.07	2019 VIII.14	2019 VIII.21	2019 VIII.28	VIII.28 VIII.21
1	"Алтан тариа" гурил	Дээд	кг	1 359	1 359	1 359	1 388	1 383	1 413	1 408	1 404	1 413	1 413	1 413	1 413	100.0
		1-р зэрэг	кг	1 056	1 056	1 056	1 074	1 082	1 098	1 094	1 081	1 090	1 090	1 090	1 090	100.0
2	"Алтан тариа" савласан гурил	Дээдийн дээд	кг	1 739	1 739	1 739	1 715	1 713	1 710	1 718	1 714	1 714	1 714	1 714	1 714	100.0
		Дээд	кг	1 373	1 373	1 373	1 416	1 427	1 432	1 436	1 441	1 450	1 450	1 450	1 450	100.0
		1-р зэрэг	кг	1 097	1 097	1 097	1 118	1 126	1 142	1 138	1 146	1 142	1 142	1 142	1 142	100.0
		2-р зэрэг	кг	869	869	869	879	879	879	884	886	886	886	886	886	100.0
3	Сүү	Сүү ХК 1л	литр	2 629	2 629	2 629	2 629	2 625	2 625	2 626	2 621	2 621	2 621	2 638	2 638	100.0
		Сүү ХК 0.5л	литр	1 102	1 102	1 102	1 102	1 102	1 102	1 102	1 102	1 102	1 102	1 102	1 102	100.0
		Задгай	литр	1 633	1 633	1 633	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	100.0
4	Тараг, Цөцгийтэй		литр	2 461	2 452	2 452	2 501	2 519	2 519	2 519	2 519	2 519	2 519	2 519	2 519	100.0
5	Талх	Атар	ширхэг	1 274	1 274	1 275	1 282	1 314	1 314	1 314	1 312	1 312	1 307	1 303	99.7	99.7
		Зууван чех	ширхэг	1 436	1 436	1 450	1 450	1 450	1 459	1 459	1 471	1 471	1 471	1 471	100.0	100.0
		Хар талх	300 гр	957	957	977	977	977	977	982	982	982	982	982	100.0	100.0
6	Будаа	Цагаан	кг	3 509	3 509	3 509	3 509	3 509	3 509	3 509	3 509	3 509	3 509	3 572	3 572	100.0
		Шар	кг	2 049	2 049	2 049	2 049	2 049	2 049	2 049	2 049	2 049	2 049	2 049	2 049	100.0
7	Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		200 гр	4 247	4 247	4 247	3 760	3 760	3 760	3 760	3 760	3 760	3 760	3 760	3 795	100.9
8	Ургамлын тос, "Янта"		1 литр	3 510	3 510	3 510	3 529	3 529	3 529	3 521	3 521	3 510	3 510	3 510	3 540	100.9
9	Ногоон цай, Сtimo		90 гр	1 521	1 521	1 521	1 521	1 520	1 522	1 522	1 531	1 531	1 531	1 531	1 531	100.0
10	Элсэн чихэр		кг	2 745	2 745	2 745	2 745	2 745	2 745	2 753	2 753	2 753	2 753	2 753	2 753	100.0
11	Хонины мах	Ястай	кг	10 484	10 440	10 132	10 076	10 110	10 110	9 785	9 735	9 668	9 668	9 736	100.7	100.7
		Цул	кг	11 489	11 247	11 247	11 247	11 500	11 145	10 550	10 144	10 144	9 599	9 764	101.7	101.7
12	Үхрийн мах	Ястай	кг	11 727	11 614	12 304	12 457	12 500	12 205	11 940	11 825	11 660	11 364	11 308	99.5	99.5
		Цул	кг	14 229	14 281	14 737	14 817	14 785	14 514	14 153	13 815	13 779	13 779	14 121	102.5	102.5
13	Адууны мах, ястай		кг	9 071	9 071	9 071	9 058	9 496	9 414	9 414	9 090	9 169	8 823	8 823	8 823	100.0
14	Ямааны мах, ястай		кг	8 800	8 800	8 500	8 399	8 546	8 546	8 546	8 399	8 399	8 399	8 399	8 399	100.0
15	Төмс, монгол		кг	1 044	1 060	1 060	1 136	1 135	1 120	1 169	1 221	1 318	1 252	1 252	1 225	97.8
16	Лууван, монгол		кг	1 668	1 660	1 635	1 809	1 811	1 816	1 812	1 856	2 307	2 221	2 068	2 004	96.9
17	Байцай, монгол		кг	2 468	2 439	2 344	2 150	2 150	2 109	2 109	2 109	2 153	2 153	2 153	1 977	91.8
18	Хүрэн манжин, монгол		кг	2 543	2 485	2 485	2 654	2 654	2 654	2 654	2 654	2 654	2 768	2 768	2 768	100.0
19	Сонгино, хятад		кг	1 349	1 349	1 349	1 349	1 349	1 349	1 361	1 389	1 389	1 389	1 389	1 389	100.0
20	Алим, фүжи		кг	4 183	4 183	4 183	4 183	4 183	4 183	4 183	4 183	4 183	4 183	4 183	4 183	100.0
21	Өндөг, ОХУ		ширхэг	334	334	334	336	334	333	333	336	328	328	328	331	100.9

Хүснэгт 24. Хүнсний барааны дундаж үнийн зэрэгцүүлэлт, 2013-2019 оны VIII сарын IV долоо хоногоор

Д/д	Бүтээгдэхүүний нэр		хэмжих нэгж	2013 VIII	2014 VIII	2015 VIII	2016 VIII	2017 VIII	2018 VIII	2019 VIII	2019 2018	2019 2017	2019 2016	2019 2015	2019 2014	2019 2013
1	"Алтан тариа" гурил	Дээд	кг	964	1 185	1 255	1 270	1 305	1 315	1 413	107.5	108.3	111.3	112.6	119.2	146.6
		1-р зэрэг	кг	733	1 010	1 045	1 065	1 075	1 045	1 090	104.3	101.4	102.3	104.3	107.9	148.7
2	"Алтан тариа" савласан гурил	Дээдийн дээд	кг	1 470	1 655	1 615	1 585	1 640	1 670	1 714	102.6	104.5	108.1	106.1	103.6	116.6
		Дээд	кг	1 065	1 225	1 295	1 305	1 350	1 350	1 450	107.4	107.4	111.1	112.0	118.4	136.2
		1-р зэрэг	кг	755	1 045	1 090	1 095	1 100	1 040	1 142	109.8	103.8	104.3	104.8	109.3	151.3
		2-р зэрэг	кг	584	810	870	850	870	860	886	103.0	101.8	104.2	101.8	109.4	151.7
3	Сүү	Сүү ХК 1л	литр	1 732	2 065	2 045	2 010	2 125	2 590	2 638	101.9	124.1	131.2	129.0	127.7	152.3
		Сүү ХК 0.5л	литр	751	990	890	815	920	1 115	1 102	98.8	119.8	135.2	123.8	111.3	146.7
		Задгай	литр	925	1 000	1 235	1 335	1 435	1 500	1 200	80.0	83.6	89.9	97.2	120.0	129.7
4	Тараг, Цөцгийтэй		литр	1 643	1 945	2 110	1 985	2 325	2 445	2 519	103.0	108.3	126.9	119.4	129.5	153.3
5	Талх	Атар	ширхэг	822	1 075	1 145	1 160	1 175	1 160	1 303	112.3	110.9	112.3	113.8	121.2	158.5
		Зууван чех	ширхэг	926	1 190	1 270	1 215	1 335	1 325	1 471	111.0	110.2	121.1	115.8	123.6	158.9
		Хар талх	300 гр					925	930	982	105.6	106.2				
6	Будаа	Цагаан	кг							3 572						
		Шар	кг	1 546	1 810	1 685	1 730	1 740	1 995	2 049	102.7	117.8	118.4	121.6	113.2	132.5
7	Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		200 гр	2 206	2 625	3 270	3 255	3 410	4 200	3 795	90.4	111.3	116.6	116.1	144.6	172.0
8	Ургамлын тос, "Янта"		1 литр					3 535	3 480	3 540	101.7	100.1				
9	Ногоон цай, Сtimo		90 гр					1 500	1 520	1 531	100.7	102.1				
10	Элсэн чихэр		кг							2 753						
11	Хонины мах	Ястай	кг	7 425	7 220	6 715	5 930	6 410	6 710	9 736	145.1	151.9	164.2	145.0	134.8	131.1
		Цул	кг	7 500	7 900	6 650	6 425	6 170	7 000	9 764	139.5	158.2	152.0	146.8	123.6	130.2
12	Үхрийн мах	Ястай	кг	8 429	8 345	7 765	7 060	7 315	7 880	11 308	143.5	154.6	160.2	145.6	135.5	134.2
		Цул	кг	10 071	9 445	8 940	8 430	8 425	9 580	14 121	147.4	167.6	167.5	158.0	149.5	140.2
13	Адууны мах, ястай		кг	5 900	5 700	5 200	4 550	5 275	6 125	8 823	144.0	167.3	193.9	169.7	154.8	149.5
14	Ямааны мах, ястай		кг	5 850	5 725	4 935	4 600	4 435	4 900	8 399	171.4	189.4	182.6	170.2	146.7	143.6
15	Төмс, монгол		кг	855	1 110	1 285	910	1 300	930	1 225	131.7	94.2	134.6	95.3	110.4	143.3
16	Лууван, монгол		кг	1 270	1 270	1 975	1 400	2 185	1 480	2 004	135.4	91.7	143.1	101.5	157.8	157.8
17	Байцай, монгол		кг	1 033	1 035	1 425	1 030	1 760	1 330	1 977	148.6	112.3	191.9	138.7	191.0	191.4
18	Хүрэн манжин, монгол		кг					2 300	1 645	2 768	168.3	120.3				
19	Сонгино, хятад		кг	1 289	1 230	1 390	1 280	1 420	1 180	1 389	117.7	97.8	108.5	99.9	112.9	107.8
20	Алим, фүжи		кг	3 500	4 035	3 920	4 170	4 260	4 280	4 183	97.7	98.2	100.3	106.7	103.7	119.5
21	Өндөг, ОХУ		ширхэг	283	340	270	270	290	275	331	120.4	114.1	122.6	122.6	97.4	117.0

Хүснэгт 25. Хүнсний барааны үнийн зэрэгцүүлэлт, 2019 оны VIII сарын 28-ны өдөр

Д/д	Бүтээгдэхүүний нэр		хэмжих нэгж	Баянзүрх зах	Сансар супер-маркет	Хүчит Шонхор зах	Бөмбөгөр ХТ	Меркури зах	Барс ХТ	Таван Эрдэнэ зах	Хар хорин зах	Номин супер-маркет	М-Март	Оргил супер-маркет	Е Март	Дундаж үнэ
1	"Алтан тариа" гурил	Дээд	кг	1 400	1 441	1 400	1 400		1 400	1 400	1 350	1 400	1 490	1 420	1 448	1 413
		1-р зэрэг	кг	1 100	1 100	1 100	1 100		1 100	1 100	1 050	1 010	1 145	1 075	1 115	1 090
2	"Алтан тариа" савласан гурил	Дээдийн дээд	кг	1 800	1 500	1 800	1 750	2 000	1 700	1 800	1 800	1 479	1 780	1 730	1 510	1 714
		Дээд	кг	1 400	1 460	1 400	1 400	1 800	1 400	1 400	1 350	1 419	1 490	1 450	1 480	1 450
		1-р зэрэг	кг	1 100	1 120	1 100	1 100	1 500	1 100	1 100	1 050	1 069	1 170	1 200	1 150	1 142
		2-р зэрэг	кг	900	850	900	800	1 200	800	900	900		870	840	840	886
3	Сүү	Сүү ХК 1л	литр	2 600	2 640	2 550	2 600	2 800	2 600	2 700	2 600	2 639	2 640	2 660	2 640	2 638
		Сүү ХК 0.5л	литр	1 100	1 100	1 050	1 100	1 200	1 050	1 100	1 050	1 099	1 100	1 149	1 130	1 102
		Задгай	литр							1 200	1 200					1 200
4	Тараг, Цөцгийтэй		литр	2 600	2 420	2 400	2 600	2 800	2 400	2 500	2 600		2 420	2 520	2 480	2 519
5	Талх	Атар	ширхэг	1 300	1 320	1 300	1 200	1 320	1 300	1 300	1 300	1 340	1 330	1 320	1 310	1 303
		Зууван чех	ширхэг	1 500	1 430	1 450	1 420	1 500	1 450	1 400	1 450	1 549	1 610	1 460	1 450	1 471
		Хар талх	300 гр	950	980	950	950	1 000	950	950	900	969	1 130	1 020	1 050	982
6	Будаа	Цагаан	кг	3 400	3 680	3 500	3 500		3 400	3 800	3 500	3 639	3 750			3 572
		Шар	кг	2 000		2 200	2 100		2 000	2 000	2 000					2 049
7	Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		200 гр	3 800		3 800			3 800			3 739	3 890	3 740		3 795
8	Ургамлын тос, "Янта"		1 литр	3 300	3 600	3 500	3 400		3 500	3 400	3 300	3 749	3 740	3 750	3 750	3 540
9	Ногоон цай, Сtimo		90 гр	1 500	1 550	1 500	1 500		1 500	1 500	1 600	1 599	1 520	1 530	1 550	1 531
10	Элсэн чихэр		кг	2 750		2 700	2 800		2 600	3 000	2 700	2 749	2 740			2 753
11	Хонины мах	Ястай	кг	9 000		8 700	9 500	11 000	9 500	9 800	8 400	10 499	9 900		11 500	9 736
		Цул	кг	10 000		9 800					9 500					9 764
12	Үхрийн мах	Ястай	кг	10 000		10 500	11 500	12 000	11 000	12 000	9 500	12 899			12 900	11 308
		Цул	кг	13 500		13 000	14 000	15 000	13 500	14 500	12 500	14 999			16 500	14 121
13	Адууны мах, ястай		кг	9 000		8 800	9 000				8 500					8 823
14	Ямааны мах, ястай		кг			8 500					8 300					8 399
15	Төмс, монгол		кг	1 200	1 200	1 200	1 200	1 500	1 000	1 400	1 000	1 099	1 250	1 800	1 060	1 225
16	Лууван, монгол		кг	2 000	1 800	2 000	2 500	3 000	2 000	2 000	2 000	1 799	1 500	2 200	1 640	2 004
17	Байцай, монгол		кг	1 800	2 200	2 200	2 000	2 000	1 500	2 200	2 000	2 249		1 800	1 940	1 977
18	Хүрэн манжин, монгол		кг	3 000		2 500	3 000	4 000	2 500	2 500	2 500	2 259		3 000		2 768
19	Сонгино, хятад		кг	1 200	1 500	1 500	1 300	1 500	1 200	1 800	1 300		1 300			1 389
20	Алим, фүжи		кг	4 000	4 500	4 000	4 000		4 000	4 500	4 000	4 199	4 500			4 183
21	Өндөг, ОХУ		ширхэг	300	360	280	300	360	270	340	280	369	370	380	400	331

ГАЗАР ТАРИАЛАН

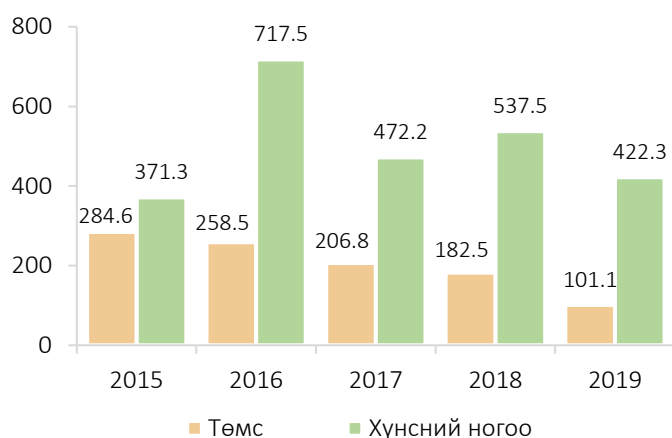
Ургац хураалт: Ургац хураалтын явцын мэдээгээр нийслэлийн хэмжээнд 2019 оны эхний 8 сард 21.9 га талбайгаас 101.1 тонн төмс, 28.4 га талбайгаас 422.3 тонн хүнсний ногоо хураан авч, 15.4 тонн өвс хадлан бэлтгэсэн байна.

Хураан авсан төмсний хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 81.4 (44.6%) тонноор, хүнсний ногоо 115.2 (21.4%) тонноор тус тус буурчээ.

Хүснэгт 26. Ургац хураалт, тонн, 2019 оны эхний 8 сард

Дүүрэг	Төмс	Хүнсний ногоо	Үүнээс:		Өвс хадлан
			Өргөст хэмх	Улаан лооль	
Нийслэлийн дүн	101.1	422.3	178.4	117.8	15.4
Багануур	79.9	47.5	4.4	1.9	-
Багахангай	1	-	-	-	-
Баянгол	-	229.9	126.4	103.5	-
Баянзүрх	5.8	36.1	23.5	6.7	-
Налайх	1.7	1.8	0.8	0.1	15.4
Сонгинохайрхан	5.3	3.6	1.4	0.06	-
Сүхбаатар	-	1.6	0.1	0.2	-
Хан-Уул	6.9	100.8	21.5	5.3	-
Чингэлтэй	0.5	1.0	0.3	0.1	-

Зураг 28. Ургац хураалт, тонн, жил бүрийн эхний 8 сард

Нийслэлийн хэмжээнд хураан авсан нийт төмсний 79.0 хувийг Багануур, 6.8 хувийг Хан-Уул, 5.7 хувийг Баянзүрх, 8.5 хувийг бусад дүүргүүд тус тус эзэлж байна.

Хураан авсан нийт хүнсний ногооны 73.0 (17.2%) тонн нь байцаа, 178.4 (42.2%) тонн нь өргөст хэмх, 117.8 (27.9%) тонн нь улаан лооль, 3.5 (0.8%) тонн нь улаан манжин үлдсэн 49.6 (11.9%) тонн нь бусад нарийн ногоо байна.

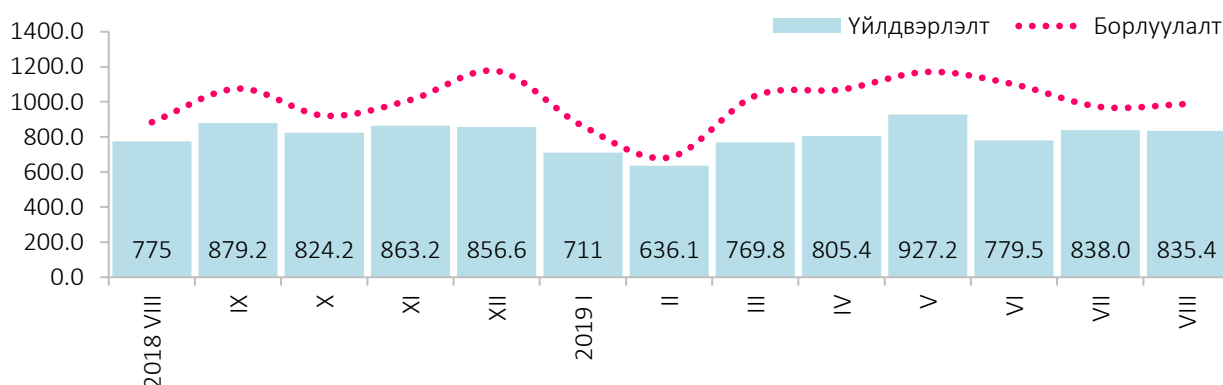

АЖ ҮЙЛДВЭР

Нийслэлийн аж үйлдвэрийн газрууд 2019 оны эхний 8 сард 6.3 их наяд төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 7.9 их наяд төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад үйлдвэрлэлт 4.2 хувиар, борлуулалт 12.1 хувиар өссөн байна.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлтийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад цахилгаан, дулааны эрчим хүч, усан хангамжийн үйлдвэрлэлт 12.8 хувиар, боловсруулах үйлдвэрлэлт 12.6 хувиар өсөж, уул уурхайн олборлох үйлдвэрлэлт, хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт 1.2 хувиар тус тус буурсан байна.

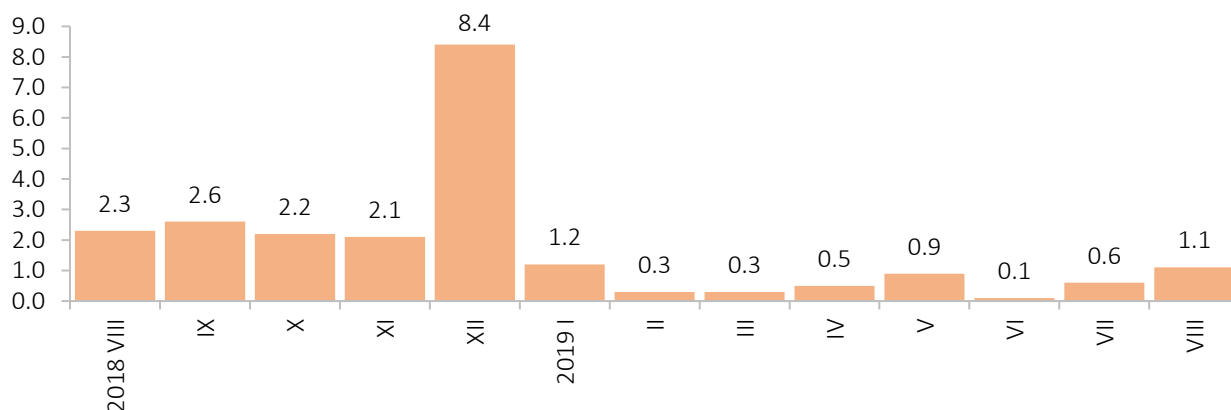
Зураг 29. Аж үйлдвэрийн 2018-2019 оны үйлдвэрлэлт, борлуулалт, тэрбум төгрөг

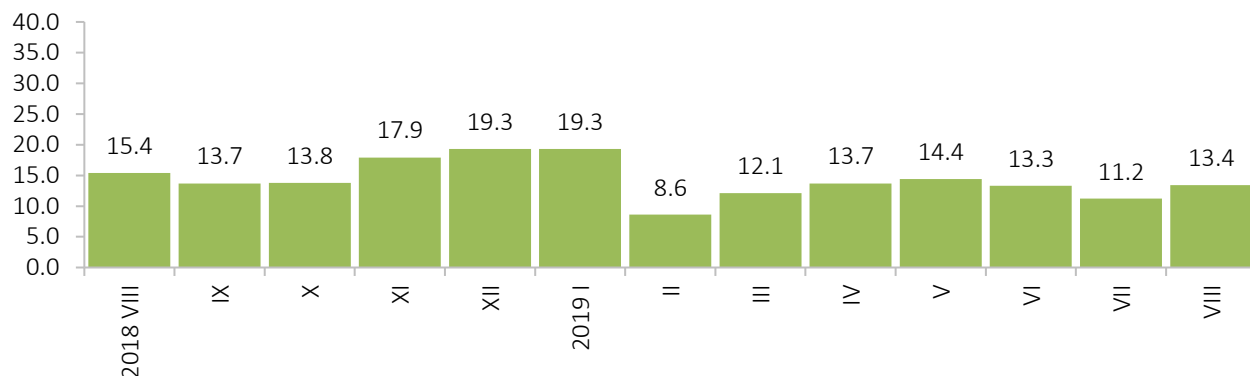
Нийслэлийн аж үйлдвэрийн салбар 2019 оны 8 дугаар сард 835.4 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт хийснээс уул уурхайн олборлох салбар 61.0 хувийг, цахилгаан дулааны эрчим хүч, усан хангамжийн үйлдвэрлэлт 9.0 хувийг, боловсруулах үйлдвэрлэлт 30.0 хувийг тус тус эзэлж байна.

Боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын өсөлтөд сүү, сүүн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, хүнсний бусад бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, нэхмэлийн үйлдвэрлэлт, цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, хэвлэмэл болон дүү бичлэгийн үйл ажиллагаа, кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлшний үйлдвэрлэлт, химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, төмөрлөг бүс эдлэлийн үйлдвэрлэлт, төмрийн үйлдвэрлэлт, мебель тавилга үйлдвэрлэлт болон бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт голлох нөлөө үзүүлжээ.

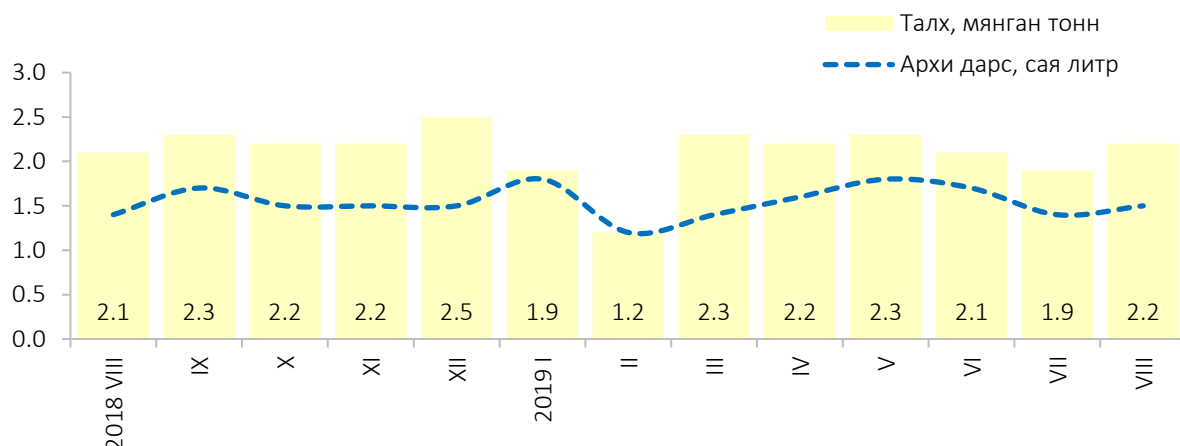
Зураг 30. Махны үйлдвэрлэлт, мянган тонн

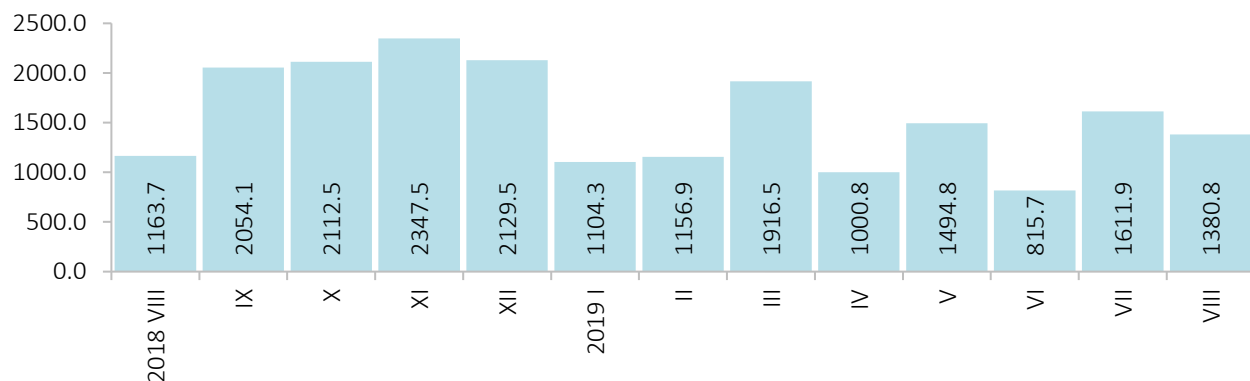
Зураг 31. Гурил үйлдвэрлэлт, мянган тонн

Зураг 32. Талх, архи дарсны үйлдвэрлэлт

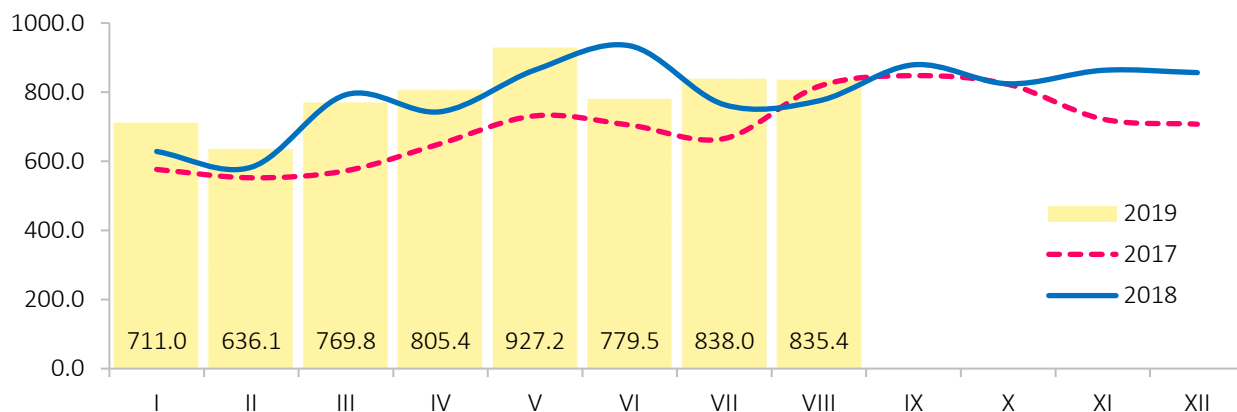
Зураг 33. Нүүрс олборлолт, мянган тонн

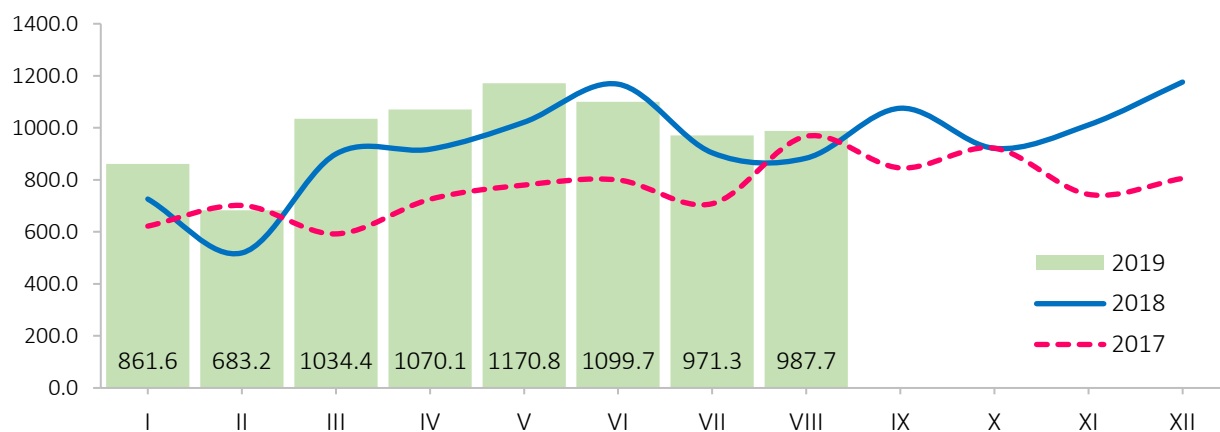
Аж үйлдвэрийн нийт борлуулалтын 3.1 их наяд төгрөгийг дотоодод, 4.8 их наяд төгрөгийг гадаадад борлуулсан байна.

2019 оны эхний 8 сард борлуулсан нийт бүтээгдэхүүний 60.2 хувийг экспортоор гаргасан байна. Нийт экспортын 7.6 хувийг нүүрс олборлолт, 13.4 хувийг газрын тос, шатдаг хий олборлолт, 51.8 хувийг төмрийн хүдэр олборлолт, 0.4 хувийг бусад ашигт малтмал олборлолт, 6.6 хувийг нэхмэлийн үйлдвэрлэлт, 0.1 хувийг арьс шир боловсруулах үйлдвэрлэлт, 1.3 хувийг хүнсний үйлдвэрлэлт, 18.8 хувийг кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлшний үйлдвэрлэлт тус тус эзэлж байна.

Зураг 34. Үйлдвэрлэлт, 2017-2019 он, тэрбум төгрөг

Зураг 35. Борлуулалт, 2017-2019 он, тэрбум төгрөг

Хүснэгт 27. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, салбараар, өссөн дүн, оны үнээр

Салбар	Нийт бүтээгдэхүүн		
	2018 I-VIII	2019 I-VIII	$\frac{2019}{2018}\%$
	сая төгрөг		
Бүгд	6 090 211.7	6 343 303.5	104.2
Уул уурхай, олборлолт	3 739 646.6	3 694 885.0	98.8
Нүүрс олборлолт	884 149.7	796 096.9	90.0
Газрын тос, шатдаг хий олборлолт	712 229.3	677 368.4	95.1
Төмрийн хүдэр олборлолт	2 113 238.9	2 192 879.6	103.8
Бусад ашигт малтмал олборлолт	30 028.7	28 540.1	95.0
Боловсруулах үйлдвэрлэл	1 731 987.4	1 950 572.4	112.6
Хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	864 171.1	853 899.4	98.8
Мах, загас, ногоо, тос боловсруулалт	113 273.1	110 294.2	97.4
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	123 298.8	137 955.5	111.9
Үр тарианы гурил, малын тэжээл	145 463.7	107 274.6	73.7
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн	91 799.7	119 315.3	130.0
Ундаа үйлдвэрлэл	390 335.8	379 059.8	97.1
Тамхи үйлдвэрлэл	12 493.9	11 526.4	92.3
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	378 875.8	503 751.5	133.0
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	12 500.2	10 517.3	84.1
Арьс шир боловсруулах үйлдвэр	12 132.5	10 905.4	89.9
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	9 492.7	5 640.3	59.4
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	11 351.0	16 472.7	145.1
Хэвлэл болон дуу бичлэгийн үйл ажиллагаа	27 173.1	29 475.4	108.5
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлш	259 185.1	300 956.0	116.1
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	69 201.3	98 583.9	142.5
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн	14 116.0	17 951.0	127.2
Төмөрлөг бус эдлэлийн үйлдвэрлэл	44 132.4	48 722.7	110.4
Төмрийн үйлдвэрлэл	615.1	27 217.0	44.2*
Машин тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	6 969.7	5 175.6	74.3
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	1 018.5	902.9	88.6
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл үйлдвэрлэл	1 065.8	371.5	34.9
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	2 674.8	2 411.6	90.2
Мебель тавилга үйлдвэрлэл, бусад үйлдвэрлэл	4 818.4	6 091.8	126.4
Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	618 577.7	697 846.1	112.8
Цахилгаан, дулаан уур үйлдвэрлэлт	583 498.5	658 421.6	112.8
Ус ариутгал, усан хангамж	35 079.2	39 424.5	112.4

* дахин

Хүснэгт 28. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний борлуулалт, салбараар, өссөн дүн, оны үнээр

Салбар	Аж үйлдвэрийн борлуулалт			
	2018 I-VIII	2019 I-VIII	$\frac{2019}{2018}\%$	үүнээс: экспорт, %
	сая төгрөг			
Бүгд	7 044 851.3	7 895 991.6	112.1	60.2
Уул уурхай, олборлолт	4 051 800.5	4 433 474.8	109.4	78.5
Нүүрс олборлолт	674 233.4	533 887.6	79.2	67.6
Газрын тос, шатдаг хий олборлолт	696 364.7	637 893.8	91.6	100.0
Төмрийн хүдэр олборлолт	2 650 638.6	3 224 111.0	121.6	76.4
Бусад ашигт малтмал олборлолт	30 563.8	37 582.4	123.0	51.4
Боловсруулах үйлдвэрлэл	2 373 074.0	2 763 171.2	116.4	46.0
Хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	957 939.2	1 108 379.4	115.7	5.6
Мах, загас, ногоо, тос боловсруулалт	125 733.4	139 955.8	111.3	40.8
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	135 137.9	152 919.1	113.2	
Үр тарианы гурил, малын тэжээл	127 705.6	122 711.1	96.1	3.0
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн	106 310.9	140 225.4	131.9	
Ундаа үйлдвэрлэл	463 051.4	552 568.0	119.3	0.2
Тамхи үйлдвэрлэл	52 247.4	44 937.9	86.0	
Нэхмэлийн үйлдвэрлэлт	307 927.7	429 839.4	139.6	72.7
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	13 804.6	11 846.1	85.8	
Арьс шир боловсруулах үйлдвэр	13 025.0	9 214.8	70.7	26.2
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	9 281.3	6 251.9	67.4	
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	11 390.9	16 495.0	144.8	
Хэвлэл болон дуу бичлэгийн үйл ажиллагаа	26 987.3	28 422.1	105.3	
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлш	837 259.8	892 597.1	106.6	100.0
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	68 853.9	105 263.0	152.9	
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн	15 416.6	20 006.4	129.8	
Төмөрлөг бус эдлэлийн үйлдвэрлэл	41 985.1	50 810.4	121.0	
Төмрийн үйлдвэрлэл	733.6	23 878.2	32.5*	1.9
Машин тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	5 766.4	4 750.5	82.4	28.0
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	1 185.3	549.2	46.3	
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл үйлдвэрлэл	979.9	600.8	61.3	
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	2 719.1	2 339.7	86.0	
Мебель тавилга үйлдвэрлэл, бусад үйлдвэрлэл	5 570.9	6 989.3	125.5	2.0
Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	619 976.8	699 345.6	112.8	
Цахилгаан, дулаан уур үйлдвэрлэлт	583 384.8	658 418.3	112.9	
Ус ариутгал, усан хангамж	36 592.0	40 927.3	111.8	

* дахин

ХОТЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

Нийслэл хотын нутаг дэвсгэрт 2019 оны эхний 8 сард 179 гамшиг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 32.4 хувиар буурсан байна.

Нийт гамшигт газар хөдлөлт 1, аадар бороо, үер 2, гахайн мялзан өвчин 3, хүний үйл ажиллагаатай холбоотой 173 осол бүртгэгдсэн байна. Хүний үйл ажиллагаатай холбоотой осолд химийн бодисын 1 осол, усны 15 осол, бусад төрлийн 157 осол бүртгэгджээ. Гамшгийн улмаас 37 хүн амь насаа алджээ. Гамшиг, ослоос 267 хүнийг аварч, гамшгийн үршгийг арилгах ажилд нийт 96.5 сая төгрөг зарцуулжээ.

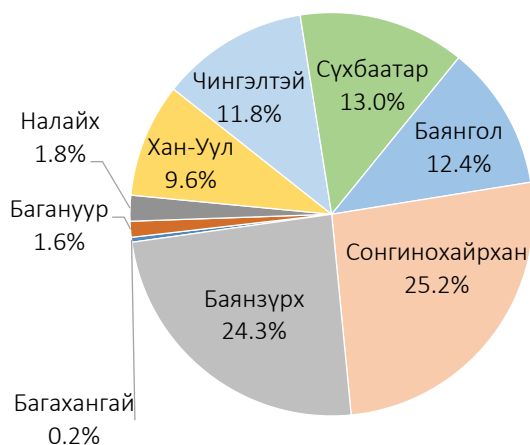
Хүснэгт 29. Гал түймрийн тоо, дүүргээр, жил бүрийн эхний 8 сард

Дүүрэг	2014	2015	2016	2017	2018	2019	$\frac{2019}{2018} \%$
Нийслэлийн дүн	1 860	2 435	1 789	1 817	1 681	2 068	123.0
Багануур	24	40	29	24	22	34	154.5
Багахангай	4	8	6	2	3	5	166.6
Баянгол	293	313	297	263	286	256	89.5
Баянзүрх	431	597	447	411	404	503	124.5
Налайх	69	56	68	59	61	37	60.7
Сонгинохайрхан	353	531	379	405	367	522	142.2
Сүхбаатар	286	342	203	250	205	269	131.2
Хан-Уул	182	238	158	192	169	198	117.2
Чингэлтэй	218	310	202	211	164	244	148.8

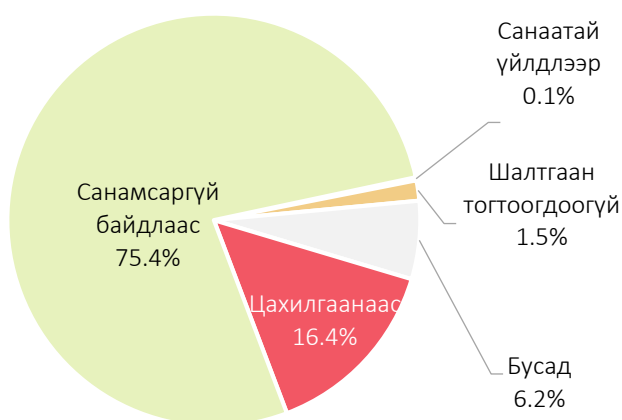
Нийслэл хотод 2019 оны эхний 8 сард ахуйн 2068 гал түймэр гарч өмнөх оны мөн үеэс 23.0 хувиар өсөв. Эхний 8 сард худал дуудлагын тоо 44 болж өмнөх сараас 3 дуудлагаар буюу 7.3 хувиар өссөн байна. Гал түймрийн улмаас 16 хүн (үүнээс, хүүхэд 4) амь насаа алдаж, 9 хүн түлэгдэж гэмтсэн байна.

Гал түймрийн аюулаас 669 хүн, 633 байшин барилга, 28.6 тэрбум төгрөгийн эд хөрөнгийг аварсан байна. Гал түймрийг гарсан шалтгаанаар нь ангилбал цахилгаанаас 345, санамсаргүй байдлаас 1560, санаатай үйлдлээр 3, шалтгаан тогтоогдоогүй 31, бусад шалтгаанаар 129 гал түймэр гарчээ.

Зураг 36. Гал түймэр, байршлаар

Зураг 37. Гал түймэр, шалтгаанаар

Гал түймэрт 765 гэр, орон сууц, 79 барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж, 118 машин техник, малын 41 хашаа, саравч, бусад төрлийн 1065 объект өртжээ. Гал түймэрт иргэний хувийн өмчийн 1231, төрийн өмчийн 407, хамтын болон гадаад улсын өмчийн 1, хувийн аж ахуйн нэгж, байгууллагын өмчийн 429 объект өртөж, нийт 3.1 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан байна.

Нийслэлийн Онцгой байдлын газраас 2019 оны эхний 8 сард 99 барилгын зураг төсөл, мөн ашиглалтад хүлээн авч буй 191 барилгад хяналт тавьж ажиллажээ. Түүнчлэн 17073 айл өрх, 4989 объектод үзлэг шалгалт хийж, 16244 галын зөрчил илрүүлж, 17 байгууллагын үйл ажиллагааг нь зогсоож, байгууллага, албан тушаалтан, иргэнд 1168 заавал биелүүлэх албан шаардлага, 1588 мэдэгдэл хүргүүлж, 93.8 сая төгрөгийн торгууль ногдуулсан байна.

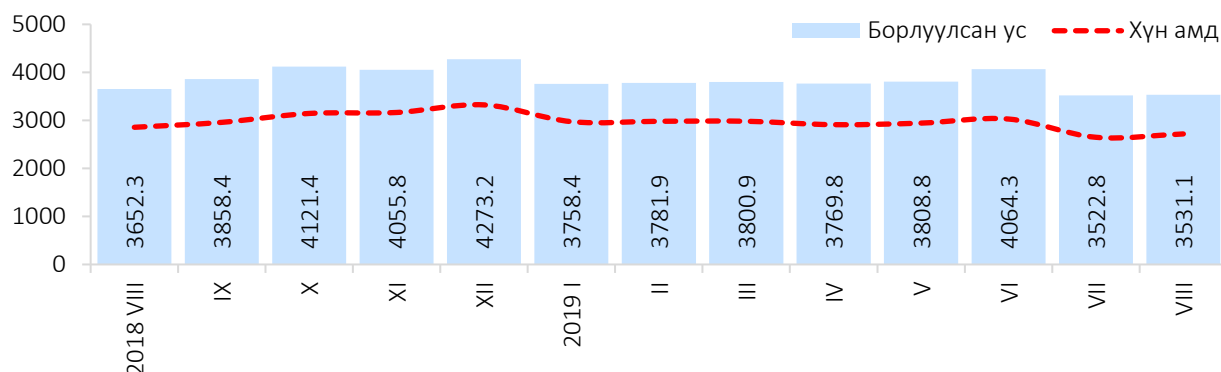
ХОТЫН НИЙТИЙН АЖ АХУЙ

2019 оны эхний 8 сард нийслэлийн хүн амд 23.2 сая.м³ (77.2%), аж ахуйн нэгж, байгууллагад 6.9 сая.м³ (22.8%) цэвэр усыг борлуулжээ. Борлуулсан усны нийт хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 1.3 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 30. Ус суваг ашиглалтын үйлчилгээ, жил бүрийн эхний 8 сард

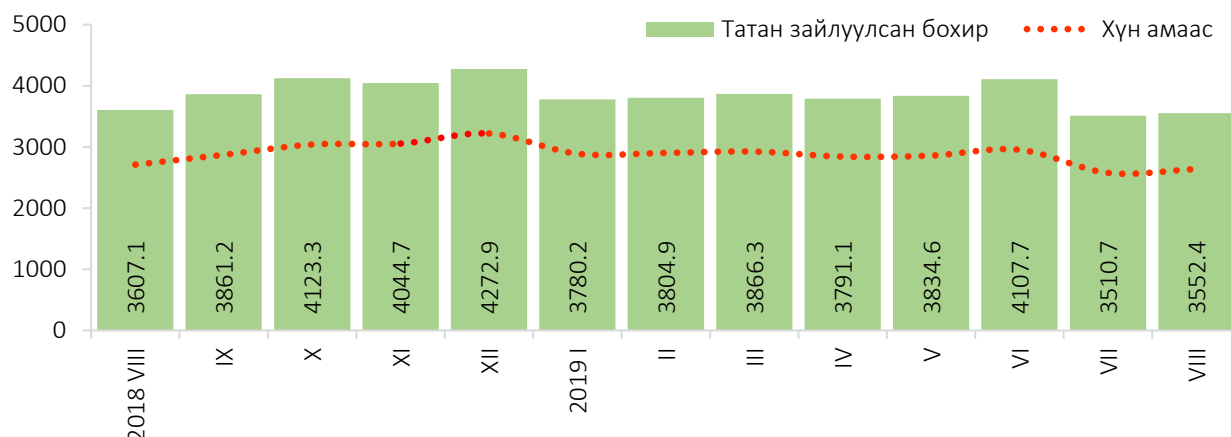
Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2015	2016	2017	2018	2019	$\frac{2019}{2018}$ %
Шахсан ус	мянган м ³	34 687.9	34 725.2	34 681.3	36 828.4	36 398.1	98.8
Борлуулсан ус	мянган м ³	29 614.6	29 236.5	30 719.3	30 426.1	30 038.0	98.7
Хүн амд	мянган м ³	22 123.0	22 310.3	24 164.3	23 790.9	23 186.1	97.5
Аж ахуйн нэгж, байгууллагад	мянган м ³	7 491.6	6 926.2	6 555.0	6 635.2	6 851.9	103.3
Татан зайлуулсан бохир	мянган м ³	28 913.4	29 234.4	30 715.1	30 173.1	30 247.9	100.2
Хүн амаас	мянган м ³	20 504.0	21 525.6	23 259.4	22 781.2	22 586.3	99.1
Аж ахуйн нэгж, байгууллагаас	мянган м ³	8 409.4	7 708.8	7 455.7	7 391.9	7 661.6	103.6
Ус борлуулалтын орлого	сая төгрөг	17 360.6	16 956.4	18 511.9	19 756.0	21 551.9	109.1
Хүн амаас	сая төгрөг	10 193.7	10 110.5	11 016.3	11 724.8	12 280.1	104.7
Аж ахуйн нэгж, байгууллагаас	сая төгрөг	7 166.9	6 845.9	7 495.6	8 031.2	9 271.8	115.4
Сувагжуулалтын орлого	сая төгрөг	10 354.2	11 382.7	12 549.6	13 886.1	16 716.3	120.4
Хүн амаас	сая төгрөг	4 559.9	5 237.4	5 679.8	6 482.2	7 516.9	116.0
Аж ахуйн нэгж, байгууллагаас	сая төгрөг	5 794.3	6 145.3	6 869.8	7 403.9	9 199.4	124.3

Зураг 38. Борлуулсан ус, сараар, мян.м³

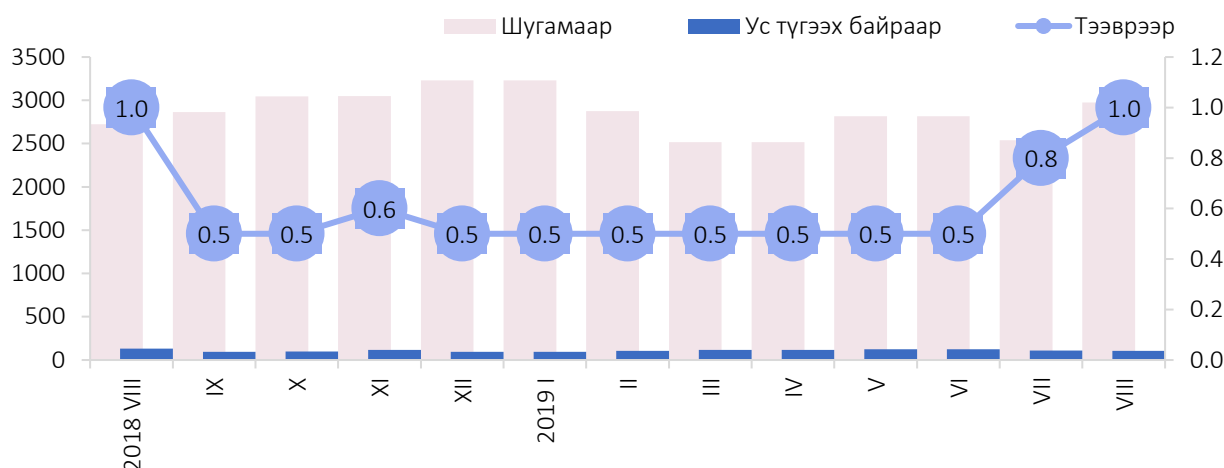

Хүн амд түгээсэн цэвэр усны 22.3 сая.м³ (96.12%) усыг төвлөрсөн шугамаар, 894.9 мян.м³ (3.86%) усыг ус түгээх байраар, 4.8 мян.м³ (0.02%) усыг тээврээр түгээсэн байна. Цэвэрлэх байгууламжаар 41.1 сая.м³ бохирыг цэвэрлэж, аж ахуйн нэгж, байгууллага, өрхийн 30.2 сая.м³ бохир шингэнийг татан зайлуулсан байна.

Зураг 39. Татан зайлуулсан бохир, сараар, мян.м³

Зураг 40. Хүн амд борлуулсан усны хэмжээ, түгээлтийн төрлөөр, мян.м³

Энэ удаагийн танилцуулгыг Төсөв, нийгмийн даатгалын мэдээ хариуцсан мэргэжилтэн Р.Байгалмаа эрхлэн гаргав.

Аж үйлдвэр

(Их наяд төгрөг)

Нийт бүтээгдэхүүний
үйлдвэрлэлт 2019 I-VIII **6.3** ↑4.2%
2018 I-VIII **6.1**

Нийт бүтээгдэхүүний
борлуулалт 2019 I-VIII **7.9** ↑12.1%
2018 I-VIII **7.0**

Хот нийтийн аж ахуй

2019 оны эхний 8 сард нийслэлийн хүн амд 23.2 (77.2%) сая м³, аж ахуйн нэгж, байгууллагад 6.9 (22.8%) сая м³ цэвэр усыг борлуулжээ.

Хүн амд борлуулсан цэвэр ус (мянган метр³)

Түгээлтийн төрөл:	2019 I-VIII	2018 I-VIII
Төвлөрсөн шугам	22 286.5 (96.1%)	22 863.5 (96.1%)
Ус түгээх байр	894.9 (3.8%)	921.7 (3.8%)
Зөөврөөр	4.8 (0.1%)	5.6 (0.1%)

Хэрэглээний үнэ (сарын дундаж үнэ, төгрөг)

Төгрөгийн ам.доллартай
харьцах ханш
(сарын эцэст)

1US\$ = ₮

2019 VIII **2 670** ↑8.3%
2018 VIII **2 464**

Мах /хонь, ястай/

2019 VIII **9 700** ↑38.9%
2018 VIII **6 890**

Талх /Атар/

2019 VIII **1 303** ↑12.3%
2018 VIII **1 160**

Шатахуун /Аи-92/

2019 VIII **1 824** ↑0.6%
2018 VIII **1 713**

Төсөв

(тэрбум төгрөг)

Орлого

2019 I-VIII **578.7** ↑5.0%
2018 I-VIII **551.3**

Зарлага

2019 I-VIII **779.9** ↑8.2%
2018 I-VIII **720.5**

Эрүүл мэнд

Амаржсан эхийн тоо

2019 I-VIII **27 028** ↑1.0%
2018 I-VIII **26 757**

Төрсөн хүүхдийн тоо

2019 I-VIII **27 266** ↑1.1%
2018 I-VIII **26 977**

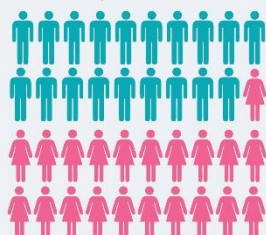
2019 оны эхний 8 сард төрсөн хүүхдийн **13 837** (50.7%) нь эрэгтэй, **13 429** (49.3%) нь эмэгтэй, **399** (1.5%) нь ихэр, үүнээс **6** нь **3** ихэр хүүхэд байна.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд

2019 I-VIII **6 892** ↓24.3%

2018 I-VIII **9 101**

Эмэгтэйчүүд **3 721 (54.0%)**

Гэмт хэрэг

Бүртгэгдсэн ГЭМТ хэрэг

2019 I-VIII **15 329** ↓15.6%
2018 I-VIII **26 977**

Хотын аюулгүй байдал

Гал түймрийн тоо

2019 I-VIII **2 068** ↑23.0%
2018 I-VIII **1 681**

Цаг агаар

НИЙСЛЭЛИЙН УСАН ХАНГАМЖ

2018 он

Улаанбаатар хотын Ардын Депутатуудын Хурлын Гүйцэтгэх Захиргааны "Ус сувгийн ашиглалтыг эрхлэх газар байгуулах тухай" 1959 оны 8-р сарын 6-ны өдрийн 129 дүгээр шийдвэрээр Хот нийгэм хангамжийн газрын харьяанд аж ахуйн тооцоон дээр 1959 оны 6-р сарын 1-ээс эхлэн Ус сувгийн ашиглалтыг эрхлэх газар байгуулагдсанаар нийслэлд ус сувгийн аж ахуй эрхэлсэн ашиглалтын байгууллага үүсч бий болсон түүхтэй.

Улаанбаатар хотод анх инженерийн хийц бүхий төвлөрсөн ус хангамж, ариутгах татуургын системийг ашиглалтад хүлээн авсан жил.

Улс ардын аж ахуй, соёлыг хөгжүүлэх V-VI таван жилийн төлөвлөгөөт онуудад ус хангамжийн системийг өргөтгөн хөгжүүлсэн жилүүд.

Зах зээлийн эдийн засагт шилжсэн жилүүд.

1959

1971-1980

1991-2009

1960-1970

1981-1990

Улс ардын аж ахуй, соёлыг хөгжүүлэх III-IV таван жилийн төлөвлөгөөт онуудад нийслэл хотын ус хангамж, ариутгах татуургын системийг хөгжүүлсэн жилүүд.

Улс ардын аж ахуй, соёлыг хөгжүүлэх VII-VIII таван жил дэх түүхэн хөгжлийн үе.

Усны нөөц (км³)

Газрын гадаргын ус

0.05

0.77

Ашиглах боломжтой

Нийт

0.1

0.03

Газрын доорх ус

2.2%

Улсын дунд эзлэх хувь

2.5%

Нийслэлийн Ус сувгийн удирдах газар 2018 онд усан хангамжийн үндсэн **7**, жижиг **3** эх үүсвэрийн **227** гүний худгаас **17** насос станц, **558.9 км** шугам хоолойгоор дамжуулан нийт **55.5 сая.м³** цэвэр усыг хэрэглэгчдэд түгээжээ.

Ус борлуулалтын орлого (тэрбум төгрөг)

2018 30.8

2017 28.4

Хүн амд борлуулсан цэвэр ус (мянган метр³)

Түгээлтийн төрөл:

2018

2017

Төвлөрсөн шугам

35 048.2 (96.3%)

35 161.7 (96.2%)

Ус түгээх байр

1 326.5 (3.6%)

1 349.5 (3.7%)

Зөөвөр

7.7 (0.1%)

9.3 (0.1%)

Нэг хүнд ногдох цэвэр ус (литр/хоногт)

Орон сууцны оршин суугч

132.5

Гэр хорооллын оршин суугч

7.7

Цэвэр усны нөөц (сая м³)

93.8

16.0

8.0

73.4

20.0

25.2

22.5

Төв

Үйлдвэр

Мах

Дээд эх үүсвэр

Яармаг

Гачуурт

Буянт-Ухаа

Шугамаар хангагдсан ус түгээх байр **181**

НИЙТ ХУДАГ

645

Ус түгээх машин

59

141

Цахим ус түгээх байр

323

Зөөврөөр хангагдсан ус түгээх байр

Цэвэрлэх байгууламжаар цэвэрлэсэн бохир (сая м³)

2018 65.9

2017 62.0

[illegible]

[illegible]

ХОЛБОО БАРИХ

Хаяг: Хангарди ордон
Сүхбаатарын талбай,
Жигжиджавын гудамж-9
Бага тойруу 15160

Утас: +(976)-11-328787
+(976)-11-327946
+(976)-11-322783